

**ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Кафедра фінансів, обліку і оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**«ДЕПОЗИТНІ ВКЛАДЕННЯ ЯК ОСНОВНИЙ ВИД РЕСУРСІВ
КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ФОРМУВАННЯ»**

на матеріалах АТ КБ «ПриватБанк»

Студента 2 курсу, 704 групи,
спеціальності 072, «Фінанси,
банківська справа, страхування
та фондовий ринок»
освітньої програми «Фінансовий
моніторинг та податковий
менеджмент»

Каланчі Андрія
Миколайовича

Науковий керівник:
к.е.н., доцент

Томнюк Тетяна
Леонідівна

Завідувач кафедри:
д.е.н., професор

Чорновол Алла
Олегівна

Чернівці 2024

АНОТАЦІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Студента: Каланчі Андрія Миколайовича

Кафедра: Фінансів, обліку і оподаткування

Спеціальність: Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Тема роботи: «Депозитні вкладення як основний вид ресурсів комерційних банків та перспективи їх формування»

Анотація

У випускній кваліфікаційній роботі розглядаються теоретичні та практичні аспекти реалізації депозитних операцій, вплив монетарної політики регулятора та кризових явищ на ринок депозитів і перспективи його розвитку.

Досліджено депозитні ресурси, нормативно-правове регулювання депозитних операцій, засади депозитної політики банків.

На основі даних АТ КБ «ПриватБанк» досліджено чинники впливу, стан та динаміку залучення депозитних вкладів під час воєнного стану, позицію та роль банку на депозитному ринку України.

Запропоновано напрями підвищення ефективності фінансового моніторингу та нові види депозитних послуг.

Ключові слова: вклади, депозитний портфель, депозитні ресурси, депозитна політика, кризові явища, монетарна політика, облікова ставка, процентна ставка.

The summary

The final qualification work examines the theoretical and practical aspects of deposit operations, the impact of the regulator's monetary policy and crisis phenomena on the deposit market and prospects for its development.

The research explores deposit resources, the regulatory framework governing deposit operations, and the principles of banks' deposit policies.

Based on the data of JSC CB "PrivatBank", the study examines the influencing factors, the state, and dynamics of deposit inflows during martial law, as well as the bank's position and role in Ukraine's deposit market.

Proposed directions for enhancing the effectiveness of financial monitoring and new types of deposit services.

Keywords: deposits, deposit portfolio, deposit resources, deposit policy, crisis phenomena, monetary policy, discount rate, interest rate.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕПОЗИТНИХ ОПЕРАЦІЙ КОМЕРЦІЙНИМИ БАНКАМИ	7
1.1. Депозитні ресурси: сутність і класифікація	7
1.2. Нормативно-правове регулювання депозитних операцій	10
1.3. Депозитна політика комерційних банків	13
Висновки до розділу 1	17
РОЗДІЛ 2. РИНОК ДЕПОЗИТНИХ ПОСЛУГ В РЕАЛІЯХ СЬОГОДЕННЯ	
2.1. Монетарна політика регулятора, Фонду гарантування вкладів та їх вплив на депозитні вклади в АТ КБ «ПриватБанк»	19
2.2. Депозит як продукт банківських послуг, їх види та особливості в АТ КБ «ПриватБанк»	19
2.3. Аналіз показників залучення депозитних вкладів в АТ КБ «ПриватБанк»	27
Висновки до розділу 2	31
РОЗДІЛ 3. ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ДЕПОЗИТНИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ	39
3.1. Вплив кризових явищ на ринок депозитів	41
3.2. Напрямки підвищення ефективності фінансового моніторингу депозитних вкладів	41
3.3. Перспективи розвитку ринку депозитних вкладів в Україні та запровадження нових видів депозитних послуг	45
Висновки до розділу 3	49
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	53
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	55
ДОДАТКИ	58
	64

ВСТУП

Актуальність теми. Депозитні вкладення є одним з основних джерел банківських ресурсів для комерційних банків, що забезпечує стабільність їхньої діяльності та можливість фінансування різноманітних кредитних програм. Оскільки рівень розвитку депозитного ринку безпосередньо впливає на фінансову стійкість банківської системи, важливим є дослідження ефективних методів залучення та управління депозитними ресурсами. В умовах економічної нестабільності, кризових явищ та змін у монетарній політиці необхідно розглядати перспективи формування депозитного портфеля банків, а також шляхи підвищення ефективності депозитних операцій. Тому вивчення даної теми є надзвичайно актуальним для забезпечення фінансової стабільності та розвитку банківської системи в Україні.

Дана тема є багатогранною та зачіпає низку невід’ємно пов’язаних з нею питань. Визначенням ресурсів комерційного банку займались вчені: М. І. Савлук, А. М. Мороз. Вивченням депозитних ресурсів: І. В. Сала, А. О. Єпіфанов, Н. Г. Маслак, О. В. Васюренко. Класифікацією депозитних ресурсів: Р. Р. Коцовська, В. І. Міщенко, Р. І. Шевченко. Науковий вклад в розробку і реалізацію тематики депозитної політики, формування ресурсної бази банків здійснили Н. І. Волкова, В. Є. Волохата, Л. Г. Бригінська, Ю. В. Жежерун, Ж. М. Довгань, В. В. Коваленко, М. В. Ігнатишина, В. А. Емець та інші. Вивченням проблематики класифікації депозитних ресурсів займались О. Д. Вовчак, А. М. Герасимович, І. І. Д’яконова, та ін. Ефективність інструментів монетарної політики НБУ в умовах макроекономічної нестабільності Ю. М. Заволока, Т. Є. Трубнік, Я. В. Поплюйко. Низка вчених займалась вивченням впливу криз на фінансовий ринок. Незважаючи на значний науковий вклад в розгляд даних питань, остаточно невирішеними залишаються теоретичні та прикладні проблеми, які стосуються інструментів монетарної політики, подолання можливих майбутніх криз та поведінки вкладників, впровадження технології штучного інтелекту в банківську галузь, впровадження новітніх депозитних продуктів.

Мета і завдання дослідження. Дослідження сучасних тенденцій у формуванні депозитних вкладень комерційних банків та розробка пропозицій щодо підвищення ефективності депозитної політики.

Для досягнення мети дослідження були визначені такі завдання:

- дослідити сутність та класифікацію депозитних ресурсів;
- дослідити нормативно-правове регулювання депозитних операцій;
- розкрити суть, складові, принципи депозитної політики;
- проаналізувати вплив інструментів монетарної політики та Фонду гарантування вкладів на депозитні вклади в АТ КБ «ПриватБанк»;
- розкрити види та особливості депозитів АТ КБ «ПриватБанк» та порівняти з конкурентами;
- провести аналіз показників залучення депозитних вкладів в АТ КБ «ПриватБанк», його роль та позиції на ринку;
- відобразити вплив кризових явищ на ринок депозитів та вкладників;
- визначити напрямки підвищення ефективності фінансового моніторингу депозитних вкладів;
- спрогнозувати перспективи розвитку депозитних вкладів в Україні та можливості впровадження нових видів депозитних послуг.

Об'єктом дослідження є фінансові ресурси комерційних банків.

Предметом дослідження є депозитні вкладення як основний вид ресурсів комерційних банків.

Методи дослідження. Теоретичну основу магістерського дослідження складають положення теорії фінансів, державних фінансів, менеджменту, економічного прогнозування, законодавча база, а також наукові праці, присвячені проблемам визначення депозитних ресурсів, депозитної політики, монетарної політики, кризових явищ, класифікації депозитних ресурсів. У процесі дослідження використано такі методи наукового дослідження: аналіз, синтез, логічне узагальнення – при уточненні категоріально-понятійного апарату дослідження, зокрема змісту категорій «депозитні ресурси», «депозити/вклади»; порівняльний аналіз, статистичний метод, графічні методи, метод групувань, ряди

динаміки, побудови тренду – при аналізі зміни розміру облікової ставки; порівняльному аналізі показників залучення депозитних вкладів фізичних осіб між банками; аналізі показників залучення депозитних вкладів АТ КБ «ПриватБанк», їх тренду та динаміки приросту в різних часових рамках.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти України та ратифіковані закони інших держав; статистичні та аналітичні матеріали Національного банку України, звітність АТ КБ «ПриватБанк»; наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених з проблематики дослідження; Інтернет-ресурси тощо.

Наукова новизна результатів дослідження полягає в поглибленні існуючих та обґрунтуванні впливу політики уряду, монетарної політики Національного банку України на національний депозитний ринок, визначенні факторів впливу на бажання домогосподарств здійснювати заощадження через вклади. Окреслено напрями вдосконалення фінансового моніторингу депозитних вкладів.

Практичне значення одержаних результатів. Результати дослідження дозволяють оцінити стан депозитного ринку в кризовий період, його кон'юнктуру, лідерів та наздоганяючих, їх обсяги на ринку та перспективи подальшого розвитку і його утримання. Впровадження новітніх технологій в фінансовий моніторинг депозитних вкладів. Розробки нових депозитних продуктів для незадіяних категорій клієнтів чи нових джерел ресурсів.

Публікації. За результатами дослідження опубліковано наукову статтю на тему «Депозитні вкладення як основний вид ресурсів комерційних банків та перспективи їх формування» (Збірник студентських наукових праць Чернівецького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету. Випуск XXXIV. Чернівці, 2024).

Обсяг та структура випускної кваліфікаційної роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел та додатків. Основний текст роботи викладено на 57 сторінках, що містять 13 таблиць і 8 рисунків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕПОЗИТНИХ ОПЕРАЦІЙ КОМЕРЦІЙНИМИ БАНКАМИ

1.1. Депозитні ресурси: сутність і класифікація

Банківські ресурси – це фінансові ресурси банку, що складаються із власних, залучених і запозичених коштів. Структура банківських ресурсів залежить від характеру спеціалізації банку, особливостей його діяльності, стану ринку кредитних ресурсів, рівня розвитку фінансового сектору та інших чинників. [1, с. 66].

Українські вчені М. І. Савлук, А. М. Мороз застосовують визначення: «Ресурси комерційного банку – це сукупність коштів, що є у його розпорядженні та використовуються для виконання активних операцій» [2, с. 30].

За джерелами утворення банківські ресурси поділяють на власні і залучені. Частка залучених коштів складає 70-80% від загальної величини ресурсів і включає кошти на депозитних рахунках клієнтів (основна складова), позики від інших банків, кошти від інших кредиторів.

Професор С. М. Фролов зазначає, що «депозитні залучені ресурси – кошти, внесені в банк фізичними і юридичними особами на певні рахунки і використані ними відповідно до режиму рахунка і банківського законодавства» [47, с. 65]. Науковці І. В. Сала, А. О. Єпіфанов та Н. Г. Маслак визначають Депозитні ресурси як «залучені ресурси з депозитних джерел являють собою тимчасово вільні кошти фізичних та юридичних осіб (залишки на поточних рахунках різних видів клієнтів, кошти на вкладних (депозитних) рахунках до запитання та строкових)» [6, с. 93]. Вчений О. В. Васюренко визначає, що депозитні ресурси – це «сукупність залучених банком ресурсів, які забезпечують йому необхідні резерви відповідно до законодавства та надають поверх цих резервів основний обсяг для кредитування» [3, с. 117].

Джерелом формування депозитних ресурсів є тимчасово вільні кошти фізичних та юридичних осіб на поточних та депозитних банківських рахунках.

Найповніше розкрити сутність депозитних ресурсів дає змогу їх класифікація за різними ознаками. Певні ознаки з'явилися давно, пройшли апробацію практикою і стали класичними для більшості банків країн з розвиненою ринковою економікою, інші – виникли нещодавно, у зв'язку з розвитком і вдосконаленням банківської практики. До цього часу ні в економічній літературі, ні в чинному законодавстві України чіткої та повної класифікації банківських депозитних ресурсів не існувало [5, с. 287].

На основі класифікацій депозитних операцій Р. Р. Коцовською [18], О. В. Васюренко [4], В. І. Міщенко [12], Р. І. Шевченко [50], використовуючи метод порівняння, наведемо класифікацію депозитних ресурсів (табл. 1.1) [5, с. 287].

Таблиця 1.1

Класифікація депозитних ресурсів

Ознака	Види
1	2
За економічною суттю	а) депозити; б) залишки на поточних рахунках.
За суб'єктами	а) кошти юридичних; б) фізичних осіб; в) кредитних установ.
За секторами економіки	а) фінансових корпорацій; б) нефінансових корпорацій; в) органів державного управління та підвідомчих їм некомерційних організацій; г) домашніх господарств; д) некомерційних організацій.
Зважаючи на вид підприємства	а) приватних; б) колективних; в) господарських товариств; г) комунальних; д) державних; е) підприємств на власності об'єднання громадян.
За терміном	а) короткострокові; б) середньострокові; в) довгострокові.
За вартістю	а) безкоштовні; б) дешеві; в) дорогі.
За стабільністю	а) стабільні; б) нестабільні.

Продовження табл. 1.1

1	2
За нарахуванням відсотків	а) без нарахування відсотків; б) з нарахуванням простих; в) з нарахуванням складних відсотків.
За місцем знаходження клієнта	а) кошти резидентів; б) нерезидентів.
За видом відкритого рахунку	а) кошти на поточних рахунках; б) кошти на розрахункових рахунках; в) кошти на депозитних рахунках до запитання.
За чутливістю до зміни процентних ставок	а) чутливі; б) нечутливі.
За складністю управління	а) легко керовані; б) важко керовані (кошти на поточних рахунках).
За валютою	а) в національній; б) іноземній валюті.
За формою грошового обігу	а) готівкові; б) безготівкові.

Наявність достатнього обсягу грошових ресурсів банку, які включають у себе власні кошти і кошти, залучені від інших фізичних та юридичних осіб, – необхідна умова ефективної кредитної діяльності. Від величини і структури джерел формування кредитних ресурсів банків залежить їх фінансова стійкість, надійність, що в свою чергу, є важливим фактором стабільного розвитку банківської системи в цілому [42, с. 82].

Депозити (вклади) є одним з основних джерел формування ресурсного потенціалу. Відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність» вклад (депозит) – це кошти в готівковій або у безготівковій формі, у валюті України або в іноземній валюті, які розміщені клієнтами на їх іменних рахунках у банку на договірних засадах на визначений строк зберігання або без зазначення такого строку і підлягають виплаті вкладнику відповідно до законодавства України та умов договору [26].

Низкою вчених піднімалось питання визначення терміну депозит (вклад), різні його інтерпретації та складові елементи, та на наш погляд визначення даного

терміну в Законі України «Про банки і банківську діяльність» є найбільш повним і влучним.

В Положенні «Про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій та операцій з ощадними сертифікатами банку», у редакції постанови Правління Національного банку України 08.07.2024 № 81, визначається, що вклад (депозит) – грошові кошти в готівковій або безготівковій формі у валюті України або в іноземній валюті або банківські метали, які банк прийняв від вкладника або які надійшли для вкладника на договірних засадах на визначений строк зберігання чи без зазначення такого строку (під процент або дохід в іншій формі) і підлягають виплаті вкладнику відповідно до законодавства України та умов договору [25].

1.2. Нормативно-правове регулювання депозитних операцій

В Україні нормативно-правове регулювання депозитних операцій здійснюється: Конституцією України, Цивільним та Господарським кодексами України, Законом України «Про банки і банківську діяльність» із змінами і доповненнями, Законом України «Про фонд гарантування вкладів фізичних осіб», Законом України «Про платіжні послуги», Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», постановою Правління Національного банку України від 3 грудня 2003 року N516 «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій та операцій з ощадними сертифікатами банку», постановою Правління Національного банку України від 19 травня 2020 року N65 «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу», а також спеціальними актами банківського законодавства.

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про банки і банківську діяльність» вклад (депозит) – це кошти в готівковій або у безготівковій формі, у валюті України або в іноземній валюті, які розміщені клієнтами на їх іменних рахунках у банку на договірних засадах на визначений строк зберігання або без зазначення

такого строку і підлягають виплаті вкладнику відповідно до законодавства України та умов договору [26].

Відповідно до законодавства України розрізняється два види вкладів (депозитів): вклад на вимогу та строковий вклад.

В статті 19 Закону України «Про банки і банківську діяльність» передбачено, що без отримання банківської ліцензії не дозволяється здійснювати одночасно діяльність по залученню вкладів та інших коштів, що підлягають поверненню, і по наданню кредитів, а також вести рахунки.

Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій та операцій з ощадними сертифікатами банку, затверджене постановою Правління Національного банку України від 03.12.2003 р. N 516 визначає загальний порядок залучення банками грошових коштів (як у національній, так і в іноземній валюті) або банківських металів від юридичних і фізичних осіб на їх поточні, вкладні (депозитні) рахунки та розміщення ощадних (депозитних) сертифікатів. Положенням дозволяється сторонам самостійно вирішувати в договорі більшість питань (суму, строки, умови приймання вкладів) щодо вкладних (депозитних) операцій при дотриманні певних вимог щодо умов депозитних договорів.

Сума, строки та умови приймання вкладів (депозитів) визначаються між банком та вкладником на договірних засадах.

Залучення банком вкладів (депозитів) фізичних і юридичних осіб підтверджується договором: банківського рахунку; банківського вкладу (депозиту) з видачою ощадної книжки; банківського вкладу (депозиту) з видачою ощадного (депозитного) сертифіката; банківського вкладу (депозиту) з видачою іншого документа, що підтверджує внесення грошової суми або банківських металів і відповідає вимогам чинного законодавства.

Національний банк України встановлює для банків індикативні розміри процентних ставок. Процентні ж ставки за своїми вкладними (депозитними) операціями банки встановлюють самостійно.

Оподаткування доходів від вкладних (депозитних) операцій юридичних та фізичних осіб здійснюється відповідно до законодавства України.

Депозитні (вкладні) рахунки відкриваються банками клієнтам у порядку, встановленому Інструкцією про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків, затвердженою постановою Правління Національного банку України від 29.07.2022 р. N 162. Згідно з цією Інструкцією вкладний (депозитний) рахунок – це рахунок, що відкривається банком клієнту на договірній основі для зберігання коштів, що передаються клієнтом банку на встановлений строк або без зазначення такого строку під визначений процент (дохід) і підлягають поверненню відповідно до умов договору. До вкладних (депозитних) рахунків також належать пенсійні депозитні рахунки, що відкриваються фізичним особам відповідно до Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення» для накопичення заощаджень на виплату пенсії [31].

В договір банківського вкладу зазначають: вид вкладу; суму вкладу, строк дії договору; умови дострокового розторгнення; розмір і порядок нарахування та сплати процентів, умови їх перегляду, відповідальність сторін, інші умови.

Дозволяється фізичним особам підписання договору цифровим підписом.

Протягом дії воєнного стану в Україні та трьох місяців з дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні Фонд відшкодовує кожному вкладнику банку кошти в повному розмірі вкладу, включаючи відсотки, нараховані станом на кінець дня, що передує дню початку процедури виведення банку з ринку, крім випадків, передбачених частиною четвертою статті 26 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» [37].

Після завершення тримісячного періоду з дня скасування чи припинення дії воєнного стану максимальна сума відшкодування коштів вкладникам за всіма вкладками в одному банку складатиме не менше 600 тис. грн, незалежно від кількості вкладів у банку.

1.3. Депозитна політика комерційних банків

В період 2018-2024 рр. перед банківськими установами України поставало багато проблем які впливали на залучення коштів населення, а саме: значний відтік коштів фізичних осіб з банківських рахунків внаслідок падіння довіри до банківської системи в період та після економічної кризи; пандемія Covid-19, яка додавала невизначеності в майбутньому і «змушувала» вкладників завчасно знімати кошти; повномасштабне вторгнення, яке спричинило безліч жертв, масову міграцію населення за межі та в середині країни, що дало поштовх до відтоку депозитів. Вище перелічені та кризи ще більш ранніх періодів висувають нові вимоги до банківського менеджменту щодо адаптивності процесів залучення та розміщення банківських ресурсів. Депозитна політика стимулює процес залучення грошових коштів, збалансовує процеси розміщення та використання банківських ресурсів. В свою ж чергу при формуванні депозитної політики важливе значення має можливість швидкої її адаптації і видозміни під конкретні фактори впливу.

Науковий вклад в розробку і реалізацію тематики депозитної політики, формуванню ресурсної бази банків здійснили Н. І. Волкова, В. Є. Волохата, Л. Г. Бригінська, Ю. В. Жежерун, Ж. М. Довгань, В. В. Коваленко, М. В. Ігнатишина, В. А. Емець та інші.

Депозитна політика за сучасною банківською методологією є поєднанням стратегії та тактики під час формування ресурсної бази за рахунок залучення оптимального обсягу грошових коштів шляхом продажу депозитних продуктів. При цьому основними завданнями є підтримка достатнього рівня ліквідності, доходності та ризику, а також формування конкурентних переваг [48, с. 776]. Тобто, сучасна депозитна політика комерційних банків є ключовим фактором формування і розвитку ресурсної бази банківських установ та потребує системного і постійного удосконалення.

Депозитна політика є стратегією і тактикою банку із залучення коштів клієнтів з урахуванням повернення. Депозитна політика має насамперед

відповідати таким вимогам: внутрішня несуперечність; економічна доцільність; конкурентоспроможність [10, с. 33].

Депозитна політика комерційного банку здійснюється з дотриманням принципів, які можна узагальнено сформулювати як загальні та специфічні. Загальними принципами депозитної політики є: наукової обґрунтованості, комплексного підходу, ефективності та оптимальності, єдності складових елементів депозитної політики. Специфічними: забезпечення оптимальності витрат, безпечності здійснення депозитних операцій, надійності. Дотримання цих принципів є обов'язковим, оскільки банк, акумулюючи тимчасово вільні грошові кошти юридичних і фізичних осіб та розміщуючи їх у подальшому, ставить за мету отримати дохід не за будь-яку ціну, а врахувавши реальні умови, кон'юнктуру на грошовому ринку, макроекономічні чинники.

Депозитна політика банку має включати:

- формування тактики банку з розробки, пропозиції та просування нових банківських депозитних продуктів для клієнтів (в області товарної, цінової, збутової та комунікаційної політики);
- розроблення стратегії для здійснення діяльності банку із залучення коштів на вклади, яка базуватиметься на всебічному дослідженні ринку, тобто аналізі навколишнього фінансового середовища, місця та ролі банку у сфері залучення коштів, діагностики та прогнозування;
- моніторинг діяльності банку із залучення коштів;
- контроль реалізації політики та її ефективності;
- реалізацію розробленої стратегії та тактики [10, с.33].

Розмір процентних ставок закладами (депозитами) визначається банками самостійно з врахуванням облікової ставки НБУ та стану грошового ринку, насамперед, виходячи з положень власної депозитної політики, а також розмір процентної ставки за вкладними (депозитними) операціями банків залежить від типу вкладів (депозитів). Як свідчить практика, по депозитам до запитання, що відрізняються несталістю залишку, великою мобільністю та рухливістю, встановлюються мінімальні відсоткові ставки.

Для залучення коштів юридичних та фізичних осіб у свій обіг банки розробляють та виконують цілий комплекс заходів. Одним із найважливіших засобів конкурентної боротьби між банками за залучення ресурсів є відсоткова політика, оскільки величина доходу на вкладені ресурси є істотним стимулом до розміщення клієнтами своїх тимчасово вільних коштів у вклади (депозити).

З метою залучення клієнтів для підтримки постійних залишків, що не знижуються на рахунках до запитання, що в цілому здійснює основний вплив на прибутковість кредитних операцій, банки встановлюють підвищені відсоткові ставки за ними або до величини залишку не нижче мінімального, розрахованого банком і узгодженого з клієнтом (що фіксується) у договорі банківського рахунку). Основним чинником при встановленні розміру відсоткової ставки за строковими вкладками (депозитами) є термін, на який розміщуються ресурси: чим більший термін, тим вищий рівень відсотку. Також важливим фактором є розмір суми вкладу, а отже, чим більша сума вкладу та триваліший термін його зберігання, тим вища за ним відсоткова ставка.

Основним типом обчислення доходу є прості відсотки, коли у ролі бази розрахунку застосовується фактичний залишок вкладу, і, виходячи з даної за договором ставки відсотка, із встановленою періодичністю виконується розрахунок і виплата доходу за депозитом. Альтернативним типом обчислення доходу є складні відсотки. В цьому випадку після закінчення розрахункового періоду на суму вкладу накладається відсоток, і підсумкова величина додається до суми вкладу. Отже, у майбутньому розрахунковому періоді відсоткова ставка використовується до нової суми [22, с. 83].

Під час проведення депозитної політики банком мають враховуватися: принципи організації депозитних операцій, їх взаємозв'язок із сукупним грошовим оборотом; співвідношення економічних та організаційних методів в управлінні депозитними операціями; форми депозитних рахунків та сфера їх застосування; порядок відкриття та закриття депозитних рахунків; правила зарахування та вилучення коштів клієнтів; порядок та умови переказу коштів з одних депозитних рахунків на інші; визначення джерел банківських вкладів та

структури банківських пасивів та активів; граничні терміни зберігання коштів на депозитних рахунках. Реалізувати це зможе той банк, який постійно розширює діапазон послуг, що надаються клієнтам, знижує витрати, покращує якість кредитно-розрахункового та касового обслуговування, надає різні пільги при обслуговуванні клієнтів, пропонує їм різноманітні консультації [42, с.82].

Депозитна політика має враховувати і об'єктивні закономірності формування та використання грошових доходів, накопичень юридичних і фізичних осіб та держави. Необхідно враховувати найістотніші особливості депозитів які виявляються в тому, що вклади державних органів та юридичних осіб до банків відносно нечисленні, відрізняються значними розмірами та порівняно швидкою оборотністю. На відміну, депозити фізичних осіб набагато численніші, але менші за розмірами і обертаються набагато повільніше, а також відрізняються рівнем своєї трудомісткості.

Принципи формування банками політики щодо залучення тимчасово вільних коштів:

- одержання прибутку від акумулювання депозитів та їх подальшого цільового використання;
- забезпечення та підтримка оптимального рівня ліквідності;
- залучення оптимального обсягу коштів та його практичного досягнення;
- створення різноманітного вибору банківських депозитів, забезпечення їх сумісності та розробка системи диверсифікації депозитних операцій;
- забезпечення прямої залежності величини відсоткової ставки по вкладу від терміну його зберігання (чим триваліший термін, тим вищий дохід);
- баланс між сумами по операціях із залучення депозитів та видачі позик;
- забезпечення захищеності вкладників від впливу інфляційних процесів;
- максимальне застосування вільних коштів на депозитних рахунках.

Ефективність функціонування та управління сучасним комерційним банком значно залежить від якості виконання завдань його депозитної політики:

- балансу депозитних, кредитних та інших операцій для підтримки фінансової стійкості та ліквідності;

- максимальної прибутковості (здійснення депозитних операцій таким чином, щоб стимулювати отримання банківського прибутку чи створювати підґрунтя для отримання прибутку в майбутньому);
- диверсифікації банківських ресурсів з метою мінімізації ризиків;
- клієнтоорієнтованості, адаптивності асортиментної та цільової політики, пристосування певних параметрів продукту відповідно до потреб клієнтів;
- сегментування депозитного портфелю за категоріями клієнтів, видами послуг та ринками;
- конкурентоспроможність депозитних продуктів.

Кожний комерційний банк розробляє свою депозитну політику самостійно. Менеджмент банку визначає пріоритетність і важливість тих чи інших напрямків в залежності від сфери діяльності банку, спеціалізації, його ресурсної бази та потенціалу, репутації на ринку, конкурентоспроможності депозитних продуктів.

Висновки до розділу 1

В розділі нами розкрито основні теоретичні аспекти реалізації депозитних операцій комерційними банками. Депозитні ресурси є основною складовою частиною банківських ресурсів та відносяться до залучених банком коштів, частка яких в загальному становить близько 80% від загальної величини ресурсів. Банківські депозитні ресурси формуються з тимчасово вільних коштів фізичних та юридичних осіб і державного сектору.

Розкрито сутність депозитних ресурсів шляхом висвітлення їх класифікації за 14 ознаками з метою виокремлення їх видів.

Нами проаналізовано і підтверджено необхідну умову ефективної кредитної діяльності, яка полягає в наявності достатнього обсягу грошових ресурсів банку. В свою чергу від величини і структури джерел формування кредитних ресурсів банків залежить їх фінансова стійкість і надійність.

Висвітлено нормативні документи якими здійснюється нормативно-правове регулювання депозитних операцій в Україні, нормативні вимоги та положення

щодо вкладних (депозитних) операцій банків, важливість регулювання цих відносин між сторонами та вимоги законодавства до самих сторін, порядок здійснення банками вкладних (депозитних) операцій та операцій з ощадними сертифікатами банку.

Депозитна політика є рушійною силою для залучення і балансу банківських ресурсів та поєднує в собі стратегію і тактику дій під час її формування. Головним її завданням є підтримка достатнього рівня ліквідності, дохідності, ризику та конкурентних переваг.

Нами висвітлено загальні та специфічні принципи депозитної політики та їх складові, обов'язковість їх суворого дотримання задля отримання прибутку від депозитів враховуючи реалії ринку, кон'юнктури, макроекономічні чинники.

Визначено принципи формування банками політики щодо залучення тимчасово вільних коштів та залежність ефективності функціонування та управління сучасного комерційного банку від якості виконання завдань його депозитної політики.

РОЗДІЛ 2

РИНОК ДЕПОЗИТНИХ ПОСЛУГ В РЕАЛІЯХ СЬОГОДЕННЯ

2.1. Монетарна політика регулятора, Фонду гарантування вкладів та їх вплив на депозитні вклади в АТ КБ «ПриватБанк»

Національний банк України визначив пріоритетним напрямом його монетарної політики – досягнення та забезпечення цінової стабільності. Цінова стабільність передбачає незначне підвищення цін, а не їх сталість.

З 2015 року до початку повномасштабного вторгнення Національний банк України забезпечував цінову стабільність, застосовуючи інфляційне таргетування та плаваючий обмінний курс гривні. Основним інструментом монетарної політики під час режиму інфляційного таргетування є облікова ставка.

З перших днів повномасштабного вторгнення Національний банк України суворо дотримується політики із забезпечення цінової та фінансової стабільності як основи для забезпечення стійкого економічного зростання. В той же час підходи до виконання пріоритетних функцій регулятора, завдання та принципи реалізації монетарної політики були оперативно адаптовані до умов воєнного часу.

На даний час пріоритетною ціллю монетарної політики Національного банку України є забезпечення цінової стабільності, тобто низьких та стабільних темпів інфляції при яких ціни мають зростати настільки несуттєво, щоб громадяни не замислювались над інфляцією приймаючи рішення про оформлення кредиту чи внесення коштів на депозит, вкладання коштів в бізнес. Регулятор сприяє також і фінансовій стабільності та стійкому економічному зростанню, якщо це в свою чергу не є перешкодою для досягнення цінової стабільності.

Основними інструментами монетарної політики Національного банку України є:

- Валютні інтервенції. У ситуації високої невизначеності, що спричинена повномасштабним вторгненням, підтримка стабільного обмінного курсу стає основою для стабілізації очікувань і важливим інструментом для досягнення

основних цілей регулятора в забезпеченні цінової та фінансової стабільності. Основним ж інструментом підтримання курсової стабільності гривні є проведення інтервенцій на валютному ринку. У період війни одним із ключових і невідкладних заходів для забезпечення стабільності обмінного курсу та збереження міжнародних резервів є введення валютних обмежень регулятором.

– Процентна політика. Корируючи ключову ставку та інші ставки у своїх операціях з банками, регулятор має змогу впливати на умови угод між фінансовими установами на грошовому ринку, що, в свою чергу, змінює вартість короткострокового кредитування. Завдяки механізму перетоку капіталу між різними фінансовими сегментами ця вартість впливає на процентні ставки по кредитах і депозитах юридичних та фізичних осіб, обмінний курс гривні та ціни інших фінансових інструментів. Таким чином, через коригування процентної ставки, Національний банк України опосередковано впливає на макроекономічні показники, такі як інфляція та валовий внутрішній продукт.

Основною метою монетарної політики є підтримка гривневих міжбанківських ставок на рівні, близькому до рівня ключової ставки, у рамках встановленого коридору процентних ставок за інструментами постійного доступу. Для моніторингу рівня гривневих міжбанківських процентних ставок використовують Український індекс міжбанківських ставок овернайт (UONIA).

Облікова ставка – є ключовою ставкою процентної політики Національного банку України від якої залежать ставки, які формують коридор процентних ставок за інструментами постійного доступу, а також надають змогу утримувати ринкові ставки на близькому до облікової ставки рівні, тобто виконувати операційну ціль центрального банку.

У перші місяці вторгнення, в умовах сильного психологічного шоку, ринкові монетарні інструменти, включаючи облікову ставку, не мали помітного впливу на функціонування грошово-кредитного та валютного ринків. В зв'язку з цим регулятор протягом лютого – травня 2022 року утримував облікову ставку на незмінному рівні 10%. Однак, з поступовою адаптацією економіки та заміщенням психологічного шоку на економічну логіку при ухваленні рішень бізнесом та

населенням спонукали Національний банк України в червні 2022 року повернутися до активної процентної політики.

З відновленням економіки роль облікової ставки зростає завдяки заходам, спрямованим на поліпшення монетарної трансмісії, що дозволить регулятору повернутися до традиційного підходу інфляційного таргетування.

Процентні ставки за інструментами постійного доступу формують коридор процентних ставок Національного банку України: облікова ставка плюс 2 в.п. – для кредитів рефінансування, облікова ставка мінус 4 в.п. – для депозитних сертифікатів. Даний коридор обмежує коливання процентних ставок навколо облікової ставки: за нормального функціонування банківської системи банки не мають економічного сенсу проводити операції на міжбанківському ринку поза межами коридору.

– Операції з регулювання ліквідності банків. Методом виконання операційної цілі монетарної політики є проведення операцій регулятора з надання та вилучення ліквідності банків за обліковою ставкою або близькими до неї процентними ставками. Надання ліквідності відбувається у формі кредитів овернайт та/або тендерів з підтримання ліквідності. Вилучення ж ліквідності здійснюється шляхом емісії депозитних сертифікатів овернайт або на більш довгі строки шляхом проведення операцій аукціонного типу.

Інструменти постійного доступу: банки України мають можливість щоденно в робочі дні безперешкодно отримати кредити овернайт або придбати депозитні сертифікати овернайт.

Тендери з підтримання ліквідності: Національний банк України може надавати банкам короткострокові та довгострокові кредити рефінансування шляхом проведення кількісного або процентного тендера з підтримання ліквідності банків. Він завчасно оголошує про графік проведення тендерів з підтримання ліквідності банків та, за потреби, може проводити позачергові тендери.

Депозитні сертифікати – є борговим інструментом регулятора. Їх емісія проводиться для вилучення надлишкової ліквідності з банківської системи.

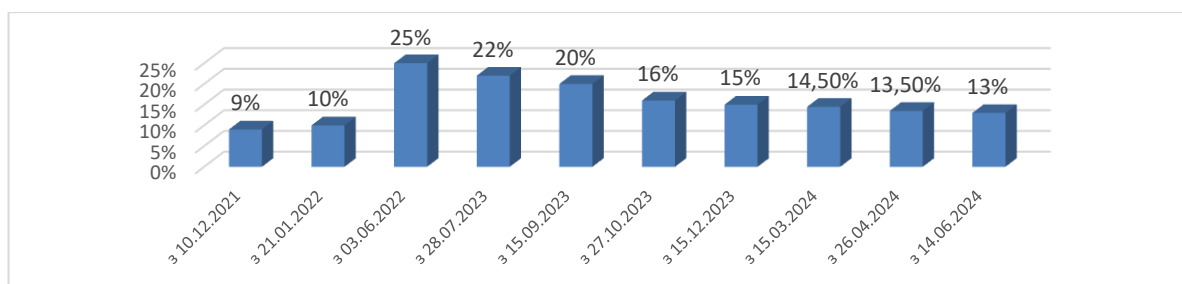
Операції з розміщення депозитних сертифікатів із терміном, довшим за овернайт, проводяться на основі кількісних або процентних тендерів відповідно до завчасно оголошеного графіка. Депозитні сертифікати мають право обігу на відкритому ринку лише серед банків, а також можуть використовуватися як застава за кредитами Національного банку України.

– Інші інструменти, що застосовує Національний банк України для досягнення цілей: обов'язкові резерви; купівля та продаж державних цінних паперів; операції РЕПО; операції СВОП.

Головним балансувальним засобом забезпечення стабільного інфляційного зменшення та підтримки пристосування економіки до умов війни стало збереження курсової стійкості, а валютні інтервенції – основним інструментом монетарної політики. Облікова ставка відіграє важливу допоміжну роль у забезпеченні стійкості валютного ринку та захисті міжнародних резервів.

Завданнями радикального (з 10 % до 25 % річних) підвищення облікової ставки Національного банку України з 03 червня 2022 р. були, зокрема, такі: протидія інфляційним трендам, збільшення привабливості гривневих активів, зниження тиску на валютний ринок, посилення таким чином спроможності регулятора забезпечувати курсову стабільність і стримувати інфляційні процеси під час війни [36]. Підвищення облікової ставки також мало стати чинником зростання дохідності державних цінних паперів, ставок за банківськими вкладами в гривні та вартості кредитних ресурсів для позичальників. Одночасно з підвищенням облікової ставки до 25 % річних ставку для кредитів рефінансування встановлено на рівні облікової ставки + 2 в. п., або 27 % річних, а для депозитних сертифікатів – облікової ставки – 2 в. п., або 23 % річних.

Дані рис. 2.1 демонструють, що на протязі майже 15 місяців облікова ставка трималась на рівні 25 % річних, проте з кінця липня 2023 р. на тлі тривалої позитивної динаміки зниження інфляції регулятор розпочав цикл поступового пом'якшення монетарної політики.

Рис. 2.1. Зміна облікової ставки НБУ з 10.12.2021 р. [14].

Рівень облікової ставки знижено чотири рази поспіль: з 28.07.2023 р. до 22%, з 15.09.2023 р. до 20%, з 27.10. 2023 р. до 16%, з 15.12.2023 р. до 15% річних [14]. Відповідно, ставку за основною операцією Національного банку України з розміщення депозитних сертифікатів овернайт з 15.12.2023 р. встановлено на рівні 15%, за тримісячними депозитними сертифікатами – 19%, за кредитами рефінансування – 21%. В 2024 році облікова ставка знижувалась тричі: з 15.03.2024 р. до 14,5%, з 26.04.2024 р. до 13,5 %, з 14.06.2024 р. – до 13% (див. рис. 2.1).

Динаміка ринкових відсоткових ставок за кредитами та депозитами у 2022-2024 роках в національній валюті відповідає динаміці зміни облікової ставки, що демонструє ефективність проведеної процентної політики Національного банку України як складової державної грошово-кредитної політики.

Забезпечення дохідності строкових депозитів у національній валюті призвело до стимулювання вкладників й надалі нарощувати обсяги вкладів як по їх кількості так і в грошовому вимірі, що в свою чергу зміцнило ресурсну базу банківської системи України та позитивно вплинуло на рівень інфляції.

Оскільки депозити фізичних осіб складають 2/3 від загального обсягу депозитного портфелю АТ КБ «ПриватБанк», їх залучення та утримання є найбільш трудомісними процесами, тому їм надається основна увага в роботі.

В таблиці 2.1 наведено дані зі звіту Національного банку України «Розподіл вкладів фізичних осіб та сума можливого відшкодування Фондом гарантування вкладів фізичних осіб (у розрізі банків)» за якими простежується позитивна динаміка кількості залучення клієнтів вкладників фізичних осіб в найбільших державних банках в період збройної агресії. Саме ці банки взяті до порівняння,

оскільки вони посідають перші два місця за показниками у звіті, є державними, займають значну частку ринку гривневих депозитів та мають розгалужену мережу відділень. Лідируючу позицію займає АТ КБ «ПриватБанк» з 24182190 вкладників фізичних осіб в усіх валютах станом на 01.07.2024 року, а також і в кількостях у розрізі гривневих і валютних вкладників [41].

Таблиця 2.1

Кількість клієнтів вкладників фізичних осіб

Назва банку	01.07.2022			01.07.2023			01.07.2024		
	Всього	Грн.	Вал.	Всього	Грн.	Вал.	Всього	Грн.	Вал.
АТ "ОЩАДБАНК"	12264578	11746175	518403	12704276	12206988	497288	12897329	12344263	553066
АТ КБ "ПриватБанк"	23772488	19786749	3985739	23894209	19545373	4348836	24182190	19738256	4443934

З огляду на дані, наведені в таблиці 2.2 «Показники приросту величини депозитних вкладів фізичних осіб», очевидним є факт відтоку депозитів в 1 кварталі 2024 року, що спричинено зниженням облікової ставки та низки подій в державі та вже в другому кварталі спостерігається додатний приріст, що відобразилось і на зростаючих показниках за I півріччя 2024 року. Оскільки даний показник охоплює і депозити в іноземній валюті, то на зміну його розміру здійснило вплив зростання офіційного курсу обміну валюти. Приріст депозитного портфелю за I півріччя у АТ КБ «ПриватБанк» до його показника станом на 01.01.2024 р. склав 5,75%, у АТ «ОЩАДБАНК» відповідно приріст склав 4,49%.

Таблиця 2.2

Показники приросту величини депозитних вкладів фізичних осіб, тис. грн.

Назва банку	На 01.01.2024	На 01.04.2024	Приріст за 1 кв.	На 01.07.2024	Приріст за 2 кв.	Приріст за I півріччя	Приріст, % від показника на початок року
АТ КБ "ПриватБанк"	464132225	458351288	-5780937	490825082	32473794	26692856	5,75
АТ "ОЩАДБАНК"	192748583	191073064	-1675519	201400299	10327235	8651715	4,49

Таблиця 2.3

Показники приросту величини гривневих депозитних вкладів фіз. осіб, тис. грн.

Назва банку	На 01.01.2024	На 01.04.2024	Приріст за 1 кв.	На 01.07.2024	Приріст за 2 кв.	Приріст за І півріччя	Приріст, % від показника на початок року
АТ КБ "ПриватБанк"	336732108	331293469	-5438639	359220985	27927516	22488877	6,68
АТ "ОЩАДБАНК"	151357462	149619433	-1738029	158456264	8836831	7098802	4,69

Показники величини гривневих депозитів фізичних осіб відображені в Таблиці 2.3 свідчать про те, що левову частку в депозитних портфелях зазначених банків складають депозитні вклади в національній валюті. Це також відображає рівень довіри населення до банківської системи, в т.ч. до державних банків. Лідируючу позицію по залученому депозитному портфелю серед банків всіх форм власності займає АТ КБ «ПриватБанк».

З перших днів повномасштабного вторгнення Національним банком України було змінено принципи курсової політики задля збереження макростабільності. Перш за все було зафіксовано офіційний курс гривні до долара США та введено відповідні адміністративні обмеження стосовно валютних операцій та руху капіталу за межі країни, що утримало контроль над валютним ринком та ціновою ситуацією. Проте, оскільки від режиму фіксації валютного курсу в довготерміновій перспективі недоліків більше ніж переваг з 3 жовтня 2023 року Національний банк України перейшов до керування гнучкістю курсу, з метою уникнення негативних наслідків тривалої фіксації курсу та посилення валютного ринку й стійкості економіки, можливості пристосування до реалій та потрясінь учасникам ринку.

Національний банк України залишився активним гравцем на валютному ринку з метою стабілізування різниці між попитом і пропозицією валюти. Це дозволило курсу рухатись як на послаблення так і на зміцнення, а завдання регулятора не допускати значних коливань шляхом суттєвих їх обмежень задля збереження курсової стійкості. Досягнення гнучкості курсу відбувається поступово і лише за всіх сприятливих умов можливо буде перейти до нього без

негативних наслідків для всіх учасників ринку. Тобто за сприятливих умов відбудеться повернення до інфляційного таргетування з плаваючим обмінним курсом як до системи комплексного досягнення цілей регулятора з цінової та фінансової стабільності, а також з підтримання стійкого економічного зростання.

Фонд гарантування вкладів фізичних осіб – установа, яка від імені держави гарантує повернення вкладів кожному вкладнику в разі ліквідації банку, його діяльність регламентується Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». Фонд протягом дії воєнного стану та трьох місяців з дня припинення чи скасування воєнного стану в країні відшкодовує кожному вкладнику банку кошти вкладу в повному обсязі вкладу з врахуванням нарахованих відсотків станом на кінець дня, що передує дню початку процедури виведення банку з ринку, крім випадків, передбачених частиною четвертою статті 26 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб».

По завершенню трьох місячного терміну з дня, наступного за днем припинення чи скасування воєнного стану в Україні, сума граничного розміру відшкодування коштів за вкладами не може становити менше 600 тисяч гривень. Таким чином держава зупинила панічні настрої вкладників фізичних осіб, які виникли ще до та загострилися з початком повномасштабного вторгнення в Україну, що в свою чергу припинило відтік депозитного ресурсу з банківської системи, а невдовзі призвело навіть до його зростання в великих системно-важливих банках.

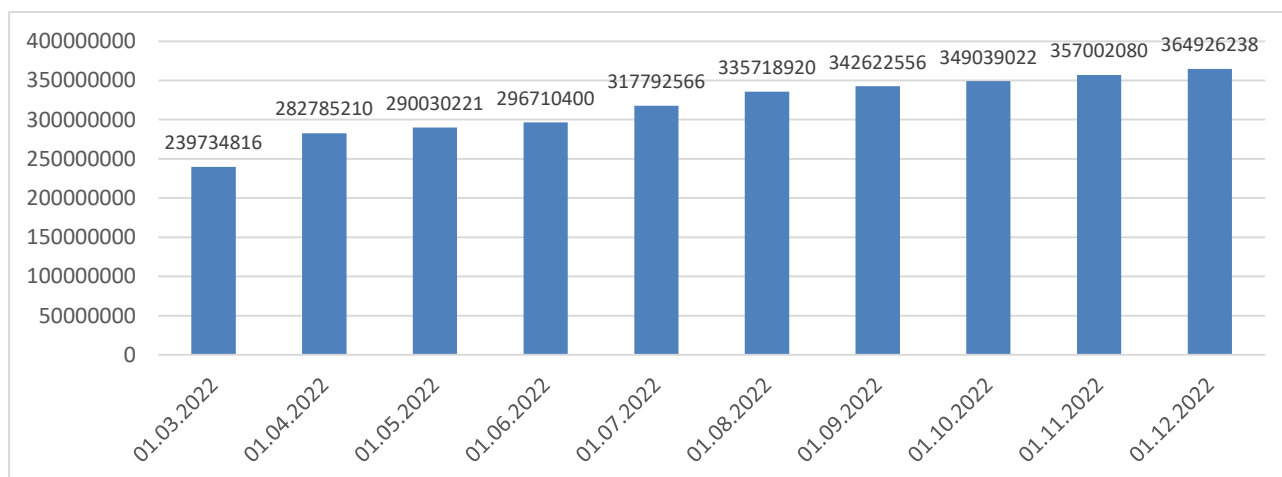
Таблиця 2.4

Розподіл вкладів фізичних осіб в АТ КБ «ПриватБанк», тис. грн.

Показник	01.01.2022	01.02.2022	01.03.2022	01.04.2022	01.05.2022
Сума вкладів, усього	263 567 738	250 045 631	239 734 816	282 785 210	290 030 221
Вклади в іноземній валюті	70 984 525	71 350 748	68 212 402	70 533 185	71 290 846
Вклади в національній валюті	192 583 214	178 694 883	171522414	212 252 025	218 739 375

В таблиці 2.4 відображена динаміка розміру вкладів фізичних осіб в АТ КБ «ПриватБанк» за період з 01.01 по 01.05.2022 р. Відтік депозитів спостерігався в січні та лютому 2022 року і склав 23832922 тис. грн. в абсолютному показнику з

початку року, а в процентному вимірі – 9,04 % депозитного портфелю фізичних осіб. Березневі події: новини від Фонду гарантування вкладів, дії центрального банку та депозитна політика АТ КБ «ПриватБанк» позитивно вплинули на ринок депозитів фізичних осіб і не тільки зупинили тренд відтоку, а ще й станом на 01.04.2022 року одразу продемонстрували приріст депозитів фізичних осіб який склав в абсолютному показнику 282785210 тис. грн. та й одразу перевершив показник станом на 01.01.2022 року на 19217472 тис. грн., динаміка на рис. 2.2..

Рис. 2.2 Динаміка розміру вкладів фізичних осіб АТ КБ «ПриватБанк» [41].

Необхідно зазначити і про подальший тренд приросту депозитів до кінця 2022 року, розмір депозитного портфелю фізичних осіб станом на 01.01.2023 року складав вже 390583164 тис. грн.. Схожа динаміка спостерігалась і в інших, особливо в державних банках, що свідчить про результативну монетарну політику регулятора, гарантій Фонду гарантування вкладів та дій Уряду в такі важкі для країни часи.

2.2. Депозит як продукт банківських послуг, їх види та особливості в АТ КБ «ПриватБанк»

Депозитний ринок України переповнений різноманіттям пропозицій, вибором величин відсоткових ставок, термінів вкладів, умов їх поповнення і дострокового зняття коштів, що створює враження наче всі депозити однакові

лиш різниця в самій установі банку. Однак є банки які постійно задають тренд в даному напрямку, розробляють цікаві сучасні пропозиції, діджиталізують можливості керування вкладами і одним із таких банків є державний банк АТ КБ «ПриватБанк». На даний час в клієнтів є можливість в будь-який зручний для себе час детально ознайомитись з пропозиціями умов вкладів банку (та й інших послуг) на його офіційному сайті, а також відкрити вклад навіть не відвідуючи відділення шляхом його оформлення в банківському мобільному додатку, наприклад в «ПриватБанку» це мобільний додаток «Мої вклади» або ж через додаток Приват24. Онлайн є також можливість поповнення депозитного вкладу, а при необхідності – його закриття.

Таблиця 2.5

Види та умови вкладів АТ КБ «ПриватБанк» станом на 01.11.2024 р.

Назва вкладу	Мінімальна сума поповнення	Валюта вкладу	Поповнення	Виплата процентів	Термін, міс.	Ставка, річних	
						Без дострокового закриття	З достроковим закриттям
Стандарт	2 грн.	Гривня	Так	Щомісяця	18 та 24	10%	–
					10 – 12	10%	7,5%
					6 – 9	9%	6,5%
					4 та 5	11%	5,5%
					3	2,5%	2,5%
					1 та 2	–	2,5%
	2 дол. США	Долар США	Так	Щомісяця	3 – 12	0,01%	0,01%
	2 євро	Євро			1	–	0,01%
					3 – 12	0,01%	0,01%
Джуніор	2 грн.	Гривня	Так	Щорічно в кінці терміну, капіталізація	12	–	8,5%
	2 дол. США	Долар США			12	–	0,01%
	2 євро	Євро			12	–	0,01%
Слава Героям	2 грн.	Гривня	Так	Щомісяця	12	–	13,5%
Приват-вклад	2 грн.	Гривня	Так	Щомісяця	12	–	2,5%
	2 дол. США	Долар США	Так	Щомісяця	12	–	0,01%
	2 євро	Євро	Так	Щомісяця	12	–	0,01%
Капітал	500 дол. США	Долар США	Ні	Щомісяця	12	0,01%	–
					6	0,01%	–
Послуга накопичення «Скарбничка»	2 грн.	Гривня	Так	При поповненні	12	–	7,5%

Акціонерним товариством комерційний банк «ПриватБанк» пропонуються наступні види депозитів (вкладів): «Стандарт», «Джуніор», «Слава Героям», «Приват-вклад», «Капітал», послуга «Скарбничка». В таблиці 2.5 відображено види вкладів для фізичних осіб та їх умови станом на 01.11.2024 року [21].

Звернемо увагу на певні особливості. Вклад «Стандарт» – цей вклад містить в собі багато пропозиції, а тому виглядає як конструктор із зручних для клієнта умов. Цікавим є факт встановлення акційної відсоткової ставки для вкладів на 4 та 5 місяців вищої навіть на 1 процентний пункт за максимальний за терміном вклад на 24 місяці, що свідчить про адаптацію депозитної політики та потребу банку в додаткових депозитних ресурсах на короткостроковий період. Вклади у валюті приймаються на термін 1 та 3-12 місяців під «символічний» розмір відсотків, спонукаючи таким чином клієнтів конвертувати валюту в гривню для можливості отримання доходу.

Вклад «Джуніор» є розробленою накопичувальною програмою для батьків чи родичів, що дбаючи про майбутнє дитини мають намір накопичити для неї певну суму коштів. Цікавою умовою вкладу є передання права власності на вклад дитині з настання її повноліття (18 років).

Вклад «Слава Героям» – це вклад пов'язаний з реаліями сьогодення. Вклад оформлюється військовослужбовцями, які отримують цільові виплати від держави за зарплатним проєктом «ПриватБанку». Обмеження: загальна сума вкладу не може перевищувати 500 тис. грн.; можливість одночасного відкриття тільки одного вкладу. Аналогом вкладу в АТ «ОЩАДБАНК» є вклад «Мій захисник» на термін 3 та 6 місяців із ставками 12% та 12,5% відповідно; в АТ «Укрексімбанк» вклад «Захисник України» на терміни 93-183 дні, 184-367 днів, 368-3650 днів і ставками 11,8%, 12,15% та 12,35% відповідно (в 2024 році).

«Приват-вклад» розроблений для вкладників як електронний гаманець, який допоможе зберегти зайві кошти на картці від шахраїв та допоможе трохи заробити за той час поки ці кошти не будуть знову потрібні клієнту.

Послуга «Скарбничка». Накопичувальний вклад на 12 місяців з можливостями налаштувань надходжень, наприклад «Округлення витрат до 10 грн. решта з яких автоматично зараховуватиметься в «Скарбничку».

Вклад «Капітал». Вклад який дозволяє купити за гривні за курсом Національного банку долари США без додаткових комісій та обмежень за сумою, а по завершенню строку вкладу потрібно продати куплену валюту за курсом НБУ на момент закриття вкладу. При зростанні офіційного курсу долара до гривні вкладник отримає суму коштів у гривні, яка компенсуватиме таке здорожчання, в іншому ж випадку вкладник отримає суму меншу за суму початкового вкладу.

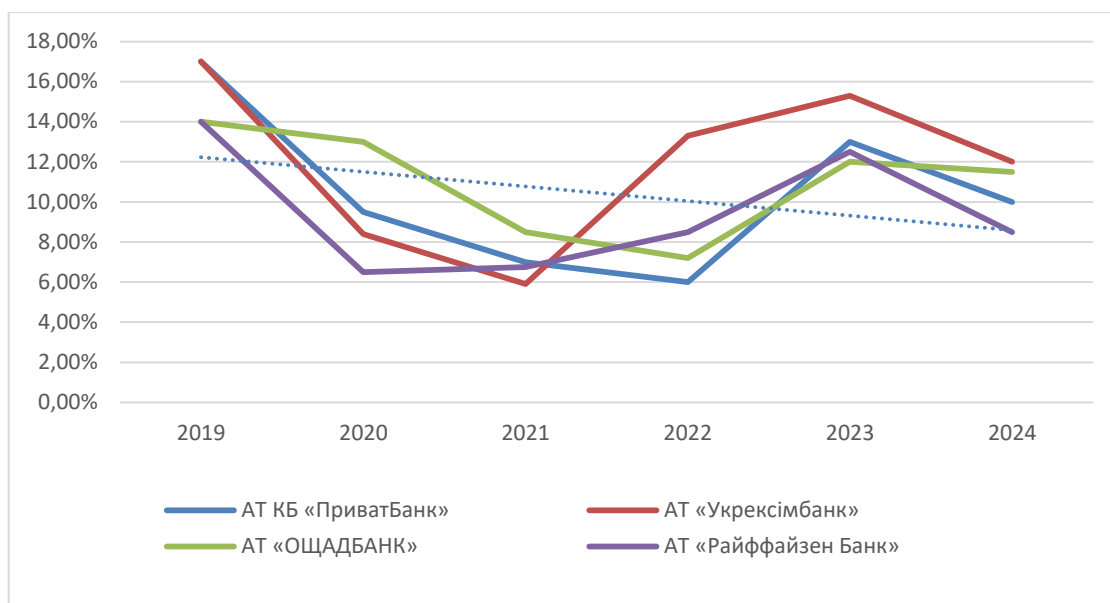
Таблиця 2.6

Ставки за строковим гривневим депозитом терміном на 1 рік, %

Рік	АТ КБ «ПриватБанк»	АТ «Укрексімбанк»	АТ «ОЩАДБАНК»	АТ «Райффайзен Банк»
2019	17%	17%	14%	14%
2020	9,5%	8,4%	13%	6,5%
2021	7%	5,9%	8,5%	6,75%
2022	6%	13,3%	7,2%	8,5%
2023	13%	15,3%	12%	12,5%
2024	10%	12%	11,5%	8,5%

В таблиці 2.6 [20, 21] відображені процентні ставки за строковим гривневим вкладом терміном на 1 рік без можливості дострокового зняття коштів низки банків України. Розміри процентних ставок по роках яскраво відображають тенденцію ринку певного часового періоду, депозитну політику відповідного банку та його потребу в депозитних ресурсах, вплив на них кризових явищ та монетарної політики регулятора.

На рис. 2.3 візуалізовано зміни процентної ставки за вкладом «Стандарт» АТ КБ «Приватбанк» та аналогічних за умовами вкладів банків-конкурентів. Побудована лінія тренду зміни процентної ставки за вкладом «Стандарт» за 2019-2024 роки вказує на прогноз зниження відсотку доходу за вкладом, що збігається із намірами регулятора до подальшого зниження облікової ставки.

Рис. 2.3. Динаміка зміни процентних ставок

Строкові гривневі вклади терміном на 1 рік і більше є фундаментом для формування сталої ресурсної бази банку та його успішної депозитної політики.

Вклад у валюті, а саме в доларах США та Євро можливо провести за вкладами «Стандарт», «Джуніор», «Приват-вклад». Оскільки процент на цих вкладах мізерний 0,01% річних, то ці вклади позиціонуються як можливість збереження валютних коштів під захистом в банку щоб зберегти їх від посягань злочинців, шахраїв, тощо.

Мізерні відсотки за вкладами у валюті і високі ставки на вклади в національній валюті свідчать про те, що Депозитна політика АТ КБ «ПриватБанк» спрямована на залучення коштів в свій депозитний портфель в гривні, а акційна ставка на депозити терміном 4-5 місяців по вкладу «Стандарт» вказує на потребу банку в залученні додаткових гривневих ресурсів для покращення свого балансу ліквідності в короткостроковій перспективі і пошуку більш дешевих ресурсів для наповнення депозитного портфелю.

2.3. Аналіз показників залучення депозитних вкладів в АТ КБ «ПриватБанк»

Акціонерне товариство комерційний банк «ПриватБанк» найбільший державний системно важливий український банк. Цей статус покладає на нього

особливу відповідальність та особливі вимоги щодо дотримання всіх норм законодавства, часом перевершуючи очікування. Банк задавав і задає тренди у розробці новітніх банківських продуктів та запровадження нових технологічних рішень на ринку банківських послуг не тільки в Україні, а й в Європі (онлайн сервіс Приват24, термінали самообслуговування, онлайн інкасація, створення електронно-цифрового підпису, Paperless – сервіс електронного документообміну, відбитки голосу, та інші). Команда Банку прагне до прозорості у своїй діяльності, адже довіра – це основа взаємин із клієнтами, бізнесом та всіма партнерами. Банк публікує річний звіт, у якому представлені фінансові показники та який демонструє виклики й перемоги «ПриватБанку» в найскладніші роки для України.

Таблиця 2.7

Розподіл коштів клієнтів АТ КБ «Приватбанк», млн. грн.

Клієнти	На 31.12.2021	На 31.12.2022	На 31.12.2023
Фізичні особи:			
Строкові депозити	88128	88584	76075
Поточні рахунки/рахунки до запитання	141222	251748	320437
Юридичні особи:			
Строкові депозити	12487	14209	12677
Поточні/розрахункові рахунки	83224	116822	145493
Державні організації:			
Поточні/розрахункові рахунки	242	607	843
Всього коштів клієнтів	325303	471970	555525

Таблиця 2.7 консолідує інформацію з річних звітів АТ КБ «Приватбанк» по коштах клієнтів за 2021-2023 роки (дод. А1, А2, А3). Загально річні показники «всього коштів клієнтів» демонструють зростаючий тренд обсягу залучених коштів. Загальні обсяги коштів від фізичних осіб демонструють зростаючий тренд з 229350 млн. грн. станом на 31.12.2021 р. до 396512 млн. грн. станом на 31.12.2023 р., однак ситуація в розрізі строкових депозитів та поточних рахунків/рахунків до запитання не така однозначна, скоротились обсяги строкових депозитів (в абсолютних показниках на 12053 млн. грн. з 31.12.2021 по 31.12.2023, а у відносних з 62,4% до 23,74% відповідно) при значному рості залишків на поточних та рахунках до запитання (з 31.12.2021 по 31.12.2023 на 179215 млн. грн.). Відтік строкових депозитів пов'язаний із бажанням

домогосподарств мати можливість швидшого доступу до своїх заощаджень. З тенденцією на рахунках юридичних осіб подібна ситуація із зростаючим трендом з 95711 млн. грн. станом на 31.12.2021 до 158170 млн. грн. станом на 31.12.2023; в 2023 році відбувся відтік строкових депозитів в порівнянні з 2022 та все таки їх обсяг на 190 млн. грн. вище показника 2021 р. Кошти державних організацій на поточних/розрахункових рахунках мали стабільний зростаючий тренд.

Загальна сума коштів клієнтів з 325303 млн. грн. в 2021 році зросла до 555525 млн. грн. в 2023 р. (дод. Б1, Б2, Б3), в якій частка коштів фізичних осіб 71,38%, юридичних осіб 28,47%, державних організацій 0,15%, в зв'язку з чим саме коштам фізичних осіб приділятиметься основна увага.

Відповідно до звіту Національного банку України «Розподіл вкладів фізичних осіб та сума можливого відшкодування Фондом гарантування вкладів фізичних осіб», в якому представлено 62 банки, станом на 01.09.2024 року проведено сортування банківських установ України за показником «сума вкладів» та наведено інформацію по 10 найбільш результативних в таблиці 2.8 «Кількість вкладників та сума вкладів фізичних осіб» [41].

Таблиця 2.8

Кількість вкладників та сума вкладів фізичних осіб (тис. грн.)

Найменування банку	Вклади усього				
	Кількість вкладників		Сума вкладів		Сума можливого відшкодування Фондом гарантування вкладів фізичних осіб
	Усього	З них в іноземній валюті	Усього	З них в іноземній валюті	
АТ КБ «ПриватБанк»	24 060 837	4 430 629	489 764 738	135 791 528	489 728 351
АТ «ОЩАДБАНК»	12 933 325	560 236	205 017 406	43 681 395	205 011 036
АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»	8 745 693	2 271 658	94 606 594	44 521 665	94 599 087
АТ «Райффайзен Банк»	3 403 130	165 078	73 600 157	34 574 810	73 598 095
АТ «УКРСИББАНК»	2 252 562	283 370	59 220 710	35 460 562	59 218 570
АТ «ПУМБ»	3 044 935	302 329	57 429 171	20 946 679	57 427 526
АТ «СЕНС БАНК»	2 863 941	284 555	48 649 259	24 997 716	48 648 620
АТ «Укрексімбанк»	481 889	81 935	40 292 753	25 070 804	40 292 400
АБ «УКРГАЗБАНК»	1 519 512	147 626	34 483 182	12 155 924	34 481 772
АТ «ОТП БАНК»	991 872	101 018	29 740 745	16 276 409	29 740 112

Аналіз показників таблиці 2.8 засвідчує факт лідируючої позиції АТ КБ «ПриватБанк» як за кількістю вкладників фізичних осіб, яка майже вдвічі перевищує показники АТ «ОЩАДБАНК» так і за сумою вкладів, яка більше в 2,39 рази. Наведений рейтинг 10 банків, за розміром сум вкладів фізичних осіб, демонструє доволі цікаву інформацію: в нього увійшли 5 державних банків (АТ КБ «ПриватБанк», АТ «ОЩАДБАНК», АТ «СЕНС БАНК», АТ «Укрексімбанк», АБ «УКРГАЗБАНК») та 5 недержавних (АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК», АТ «Райффайзен Банк», АТ «УКРСИББАНК», АТ «ОТП БАНК»; кількість вкладників в державних банках - 41859504, в недержавних - 18438192; сума вкладів в державних банках – 818207338 тис. грн., в недержавних – 314597377 тис. грн.. АТ КБ «ПриватБанк» за своїми показниками діяльності займає не те що лідируючу позицію, а значно випереджає свої конкурентів, так в групі державних банків: в нього на 6262170 більше вкладників за їх кількість в 4х інших банках, за сумою вкладів більше за суму в 4х інших банках на 161322138 тис. грн. в абсолютному показнику і на 32,94 у процентному; в групі недержавних: в нього на 5622645 більше вкладників за їх кількість в 5х банках, за сумою вкладів більше за суму в 5х недержавних банках на 175167362 тис. грн. в абсолютному показнику і на 35,77 у процентному. Візуально інформацію по сумах вкладів відображено на рисунку 2.4.

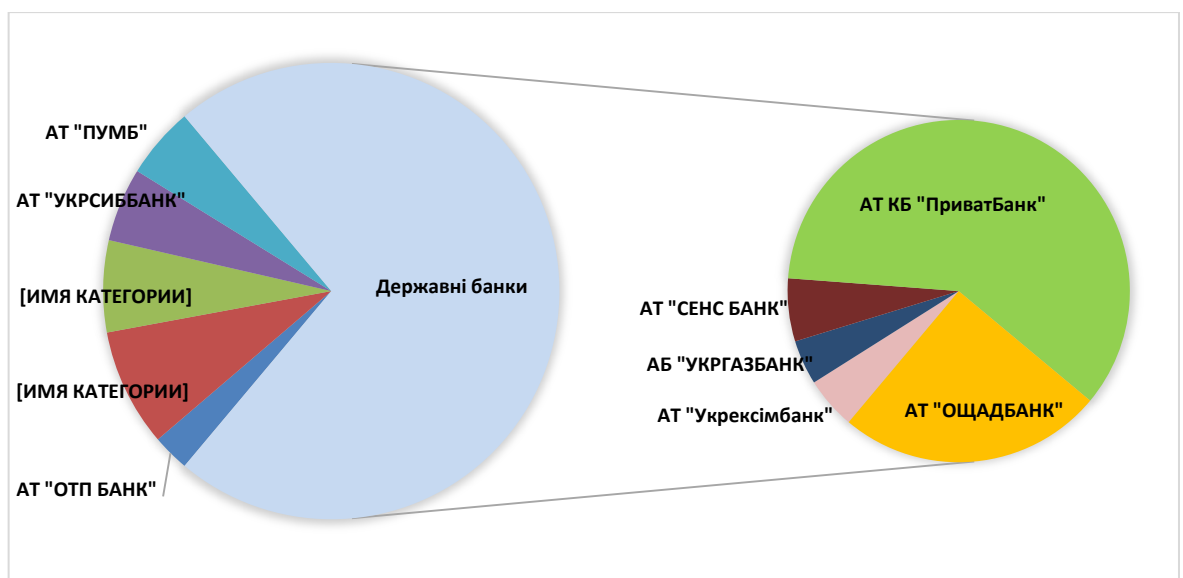

Рис. 2.4. Розподіл сум вкладів фізичних осіб [41].

Такий відрив від конкурентів АТ КБ «ПриватБанк» свідчить про високу довіру клієнтів, вірну депозитну політику банку, але й покладає на нього величезну відповідальність за всю банківську систему в якій він займає левову частку, оскільки в разі його «падіння» з тих чи інших причин є значний ризик просідання всієї банківської системи України, оскільки сума можливого відшкодування Фондом гарантування вкладів фізичних осіб теж значна і складає 489728351 тис. грн.

АТ КБ «ПриватБанк» демонструє найвищі фінансові результати серед банків України. Проведено вибірку з фінансових результатів банку за 3 останні роки: загальний обсяг внесків, депозити фізичних осіб та частка банку на ринку у порівнянні з найближчим конкурентом АТ «ОЩАДБАНК» та відображено у таблиці 2.9 [46].

Таблиця 2.9

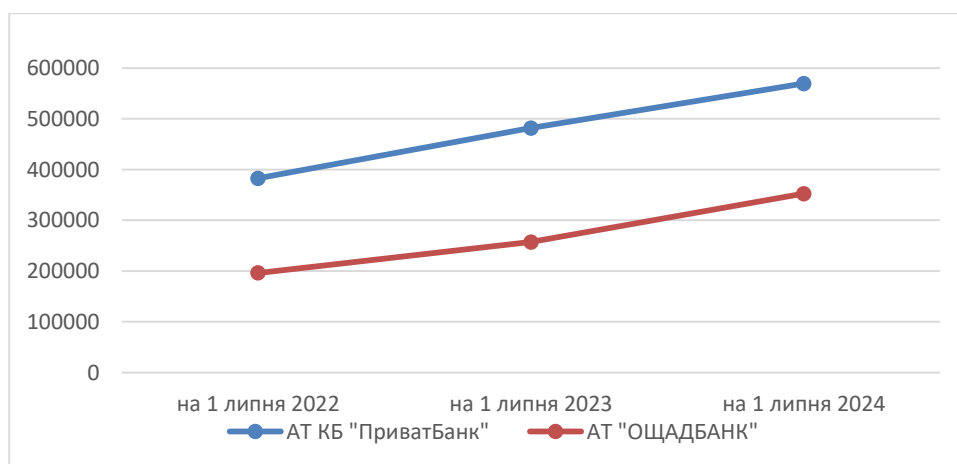
Фінансові результати: обсяги внесків, депозити фізичних осіб, частка банку

Назва банку	Показник	на 1 липня 2022	на 1 липня 2023	на 1 липня 2024
АТ КБ "ПриватБанк"	Загальний обсяг внесків, млн. грн.	382626	481702.47	569613.77
АТ "ОЩАДБАНК"		196332	257097.85	352337.1
АТ КБ "ПриватБанк"	Депозити фізичних осіб, млн. грн.	278143	348595.95	418565.92
АТ "ОЩАДБАНК"		134972	174268.03	197338.85
АТ КБ "ПриватБанк"	Частка банку на ринку роздрібних депозитів	35.36%	35.97%	36.48%
АТ "ОЩАДБАНК"		17.16%	17.98%	17.2%

Очевидним є факт зростаючого тренду в АТ КБ «ПриватБанк» та й АТ «ОЩАДБАНК» по показнику загального обсягу внесків, що відображено на рисунку 2.5. За показником депозити фізичних осіб ситуація аналогічна.

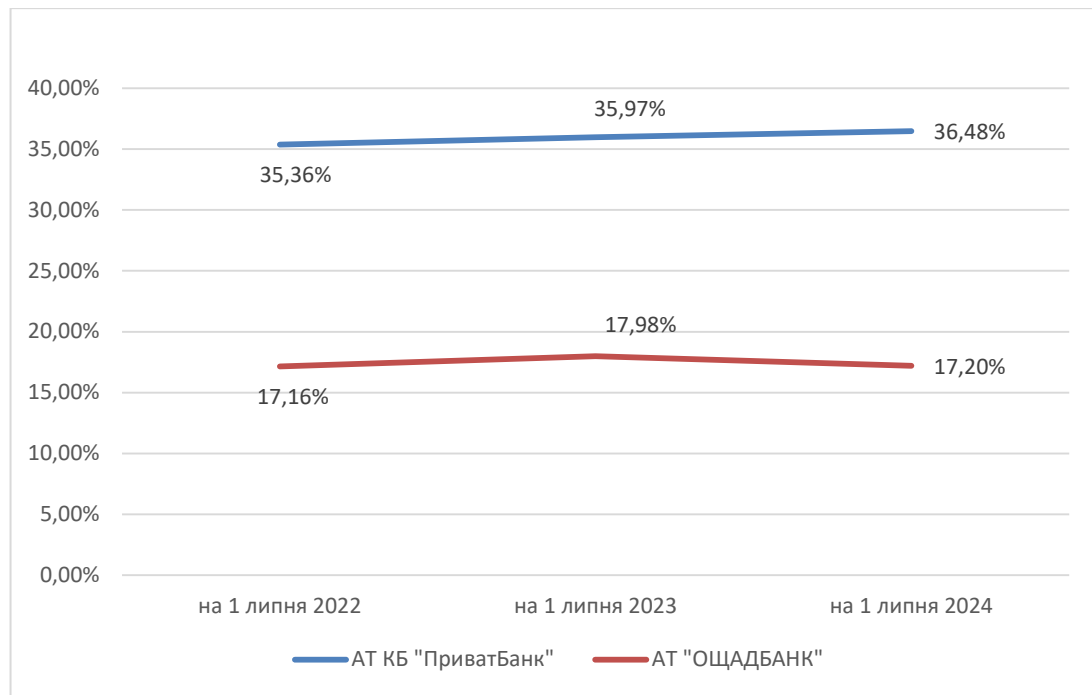
Проте більш детальний аналіз показує, що по показнику «загальний обсяг внесків» абсолютний приріст у «ПриватБанку» складає 99076,5 млн. грн. станом на 1.07.2023 року, а в «Ощадбанку» 60765,9 млн. грн., а у процентному співвідношенні 25,9% та 31% відповідно, тобто відносно до обсягу портфелю на 01.07.2022 р. «Ощадбанк» мав більший приріст. Схожа тенденція спостерігається

і станом на 01.07.2024 року коли абсолютний приріст у «ПриватБанку» складає 87911,3 млн. грн., а в «Ощадбанку» 95239,5 млн. грн., а у процентному співвідношенні 18,25% та 37,04% відповідно.

Рис. 2.5. Динаміка загального обсягу внесків, млн. грн. [46].

Ситуація із показником «депозитів фізичних осіб» наступна: абсолютний приріст у «ПриватБанку» складає 70453,0 млн. грн. станом на 1.07.2023 року, а в «Ощадбанку» 39296,0 млн. грн., а у процентному співвідношенні 25,3% та 29,1% відповідно, тобто відносно до обсягу портфелю на 01.07.2022 р. «Ощадбанк» мав більший приріст. Однак станом на 01.07.2024 року абсолютний приріст у «ПриватБанку» складає 69970,0 млн. грн., а в «Ощадбанку» 23070,8 млн. грн., а у процентному співвідношенні 20,07% та 13,24% відповідно. Що свідчить про сповільнення темпу приросту в залученні додаткових обсягів депозитних вкладів від фізичних осіб в обох банках, проте «Ощадбанку» це торкнулось більше. Та за розмірами абсолютних показників АТ КБ «ПриватБанк» далеко попереду від всіх конкурентів, що підтверджується також відсотком частки банку на ринку роздрібних депозитів, який станом на 01.07.2024 р. охоплює 36,48% від його загального обсягу та має постійний тренд до зростання, в «Ощадбанку» ж він навпаки знижується, що відображено на рис. 2.6.

Рис. 2.6. Частка АТ КБ «ПриватБанк» та АТ «Ощадбанк» на ринку роздрібних депозитів [46].

Таблиця 2.10

Розподіл вкладів фізичних осіб клієнтів АТ КБ «ПриватБанк», тис. грн.

Показник	01.01.2021	01.01.2022	01.01.2023	01.01.2024
Сума вкладів, усього	252 742 678	263 567 738	390 583 164	464 132 226
Вклади в іноземній валюті	76 208 298	70 984 525	111 324 517	127 400 118
Вклади в національній валюті	176534380	192 583 214	279 258 647	336 732 108

Аналізуючи дані таблиці 2.10 « Розподіл вкладів фізичних осіб клієнтів АТ КБ «ПриватБанк», тис. грн.» можна дійти наступних висновків [41]:

– за 2021 рік сума вкладів зросла на 10 825 061 тис. грн. (приріст на 4,28%), з них: вклади в національній валюті зросли на 15 048 834 тис. грн., відтік вкладів в іноземній валюті склав 5 223 773 тис. грн.;

– за 2022 рік сума вкладів зросла на 127 015 426 тис. грн. (приріст на 48,19%), з них: вклади в національній валюті зросли на 86 675 433 тис. грн., вклади в іноземній валюті зросли на 40 339 992 тис. грн.;

– за 2023 рік сума вкладів зросла на 73 549 062 тис. грн. (приріст на 18,83%), з них: вклади в національній валюті зросли на 57 473 461 тис. грн., вклади в іноземній валюті зросли на 16 075 600 тис. грн.;

- загальна сума приросту депозитів з 2021 року складає 211 389 548 тис. грн., а у відсотковому співвідношенні - 83,64%;
- не дивлячись на війну та пов'язані з нею ризики в 2022 році відбувся найбільший приріст вкладів від фізичних осіб за досліджуваний період.

Наведені дані демонструють, що «ПриватБанк» займає лідируючі позиції по залученню депозитів та користується довірою 24 млн. вкладників фізичних осіб, що майже вдвічі перевищує показник другого за обсягами банку в Україні АТ «ОЩАДБАНК».

В таблиці 2.11 «Сума вкладів фізичних осіб та кількість вкладників в «ПриватБанк»» наведено дані про суми вкладів фізичних осіб АТ КБ «ПриватБанк» в розрізі місяців 2024 року, які демонструють динаміку зростання депозитного портфелю фізичних осіб та динаміку зміни кількості вкладників в поточному році.

Таблиця 2.11

Сума вкладів фізичних осіб та кількість вкладників в «ПриватБанк», тис. грн.

Показник	На 01.02.24	На 01.03.24	На 01.04.24	На 01.05.24	На 01.06.24	На 01.07.24	На 01.08.24	На 01.09.24
Сума вкладів, тис. грн.	445784577	452562468	458351288	465874510	475094566	490825082	487016411	489764738
Кількість вкладників	24228527	24250685	24266488	24258254	24224098	24182190	24123395	24060837

На рисунку 2.7 «Сума вкладів» прослідковується тенденція до зростання депозитного портфелю до 01.07.2024 р., а далі відбувся незначний відтік з подальшою корекцією на відновлення минулого зростання. По кількості вкладників, що відображені на рис. 2.8 з 01.05.2024 спостерігається тенденція до їх зменшення, у зв'язку з чим АТ КБ «ПриватБанк» вводить акційну пропозицію по вкладу «Стандарт» терміном на 4-5 місяців із підвищеною відсотковою ставкою для залучення додаткових клієнтів.

Скорочення кількості клієнтів при збільшенні портфелю свідчить про зростання розміру середнього вкладу, так середній розмір 1 вкладу станом на 01.02.2024 р. становив 18399,16 грн., а станом на 01.09.2024 р. – 20355,27 грн..

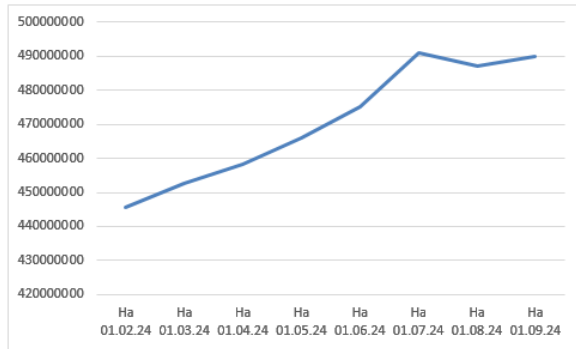

Рис. 2.7. Сума вкладів [41].

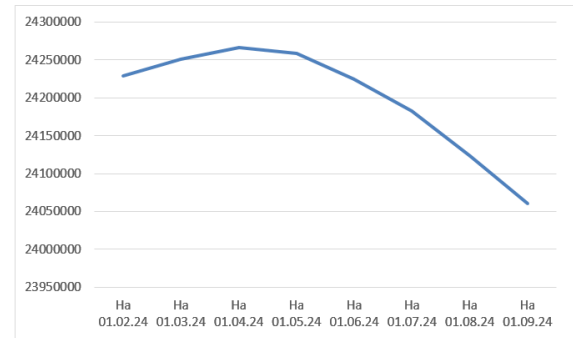

Рис. 2.8. Кількість вкладників [41].

Однак це зовсім не значить, що в банку такі незначні розміри депозитів, в структурі портфелю депозитів фізичних осіб в національній валюті станом на 01.09.2024 року налічувалось 58988 вкладників із сумами від 400 до 600 тис. грн. на загальну суму 28671335 тис. грн., 78080 вкладників і сумами понад 600 тис. грн. на загальну суму вкладів 105565426 тис. грн.

Висновки до розділу 2

Ринок депозитних послуг України, який ще не встиг добре оговтатись від кризи спричиненої пандемією Covid-19, потрапив під натиск наслідків від повномасштабного вторгнення. Дії уряду та рішуча монетарна політика Національного банку України забезпечили стабілізацію банківської системи країни та недопущення кризи можливого масового відтоку депозитних ресурсів.

Основні монетарні інструменти, які були застосовані регулятором: забезпечення цінової та фінансової стабільності; валютні інтервенції шляхом валютних обмежень та фіксації офіційного курсу гривні до долара США та євро; процентна політика через підвищення облікової ставки з 10 до 25 %; операції з регулювання ліквідності банків шляхом емісії депозитних сертифікатів овернайт, кредити рефінансування, депозитних сертифікатів та інші.

Стабілізувавши фінансовий ринок регулятор з 28 липня 2023 року почав поступове зниження облікової ставки з 25% до 13% (з 14 серпня 2024 року), яка діє і наразі.

Державні банки консолідували основну частку депозитного ринку в Україні, а беззаперечним лідером як по кількості вкладників так і по сумі депозитного ресурсу є АТ КБ «ПриватБанк», який демонструє постійний приріст депозитного портфелю фізичних осіб.

Політика Фонду гарантування вкладів та прийняте законодавче рішення щодо гарантій відшкодування вкладів не тільки зупинило відтік депозитів, а й розвернуло ринок в бік зростання, що було продемонстровано на прикладі АТ КБ «ПриватБанк» та відображено в таблиці 2.4 та рисунку 2.2.

Депозитний ринок України переповнений різноманіттям пропозицій, однак є банки які постійно задають тренд в даному напрямку, розробляють цікаві сучасні продукти, діджиталізують можливості керування вкладами і одним із таких банків є державний банк – АТ КБ «ПриватБанк». Він пропонує наступні види вкладів: «Стандарт», «Джуніор», «Слава Героям», «Приват-вклад», «Капітал» які можна відкрити онлайн через мобільний додаток «Мої вклади» або ж через додаток Приват24.

В результаті аналізу залучення депозитних вкладів в АТ КБ «ПриватБанк» нами підтверджено не тільки факт його лідируючих позицій на ринку депозитних послуг та залученні депозитних ресурсів, а й значне випередження конкурентів. Такий відрив свідчить про високу довіру клієнтів, вірну депозитну політику банку, але й покладає на нього величезну відповідальність за всю банківську систему в якій він займає левову частку, оскільки в разі його «падіння» з тих чи інших причин є значний ризик просідання всієї банківської системи України, оскільки сума можливого відшкодування Фондом гарантування вкладів фізичних осіб теж значна і складає 489728351 тис. грн.

АТ КБ «ПриватБанк» здійснив значний приріст портфелю депозитних вкладів фізичних осіб та збільшив середній розмір 1 вкладу.

Таких високих показників в залученні депозитних вкладів АТ КБ «ПриватБанк» досяг шляхом вірної політики банку в т.ч. депозитної, добре розробленим депозитним продуктам із привабливими і актуальними умовами та високою довірою вкладників.

РОЗДІЛ 3

ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ДЕПОЗИТНИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ

3.1. Вплив кризових явищ на ринок депозитів.

У сучасних умовах, коли спостерігаються значні геополітичні зміни та кризові явища в найбільших світових економіках, як в соціальній так і економічній сферах, забезпечення фінансово-економічної стійкості та надійності банківського сектору стає однією з найважливіших задач. Макроекономічний підхід до визначення особливостей консолідації та збереження ресурсної бази банків є критично важливим для їхньої стійкості. Стійкість банківської системи гарантує не лише безперебійну роботу окремих фінансових установ, а й є важливою умовою ефективного використання, розподілу та перерозподілу фінансових ресурсів, що сприяє стабільності економіки в цілому.

Економіка України 1998-2000 роках не мала достатньо власних фінансових ресурсів, а тому з поширенням фінансової глобалізації, вітчизняний фінансовий ринок наповнився дешевим іноземним капіталом. Це принесло як позитивний ефект так і спричинило негативні наслідки у вигляді світової економічної кризи. На початку 2009 року зовнішні інвестори зупинили вливання в банківський сектор України та закрили доступ до ринку іноземного капіталу більшості вітчизняних банків. Як наслідок на внутрішньому фінансовому ринку утворився дефіцит капіталу для кредитування, значно зросли відсоткові ставки і банки почали переорієнтовуватись на внутрішній міжбанківський ринок, шукати все можливі шляхи залучення нових депозитів від фізичних і юридичних осіб в свої ресурсні бази.

Криза 2014-15 років була спричинена збройним конфліктом на Сході України, політичною невизначеністю, банкрутством банків, панікою і різким ростом попиту на іноземну валюту, відтоком депозитів. Кризові явища економіки України в 2018 році та пандемія Covid-19 2019 року, події 2022 року вганяли

населення в шоковий стан та приводили до невизначеності дій домогосподарств, створювали панічні настрої як на валютному ринку так і ринку депозитів.

Вивченням проблематики стійкості банківської системи займалось і займається багато іноземних та вітчизняних вчених, у зв'язку із чим існують різні підходи до визначення самого поняття фінансова стійкість та її фактори впливу на неї. Загальновизнаним є те, що фінансовою стійкістю є здатність витримувати впливи зовнішніх шоків та спроможність усувати створені ними внутрішні дисбаланси.

Слід зазначити, що НБУ розпочав проведення оцінки стійкості банків з 2018 р., плануючи це робити щорічно, однак у роки найбільшої турбулентності, викликані корона кризою 2020 р. та повномасштабним вторгненням РФ у 2022 р., дана процедура не проводилась. Згідно затверджених НБУ у 2023 р. правил оцінки стійкості банків під час дії воєнного стану, було передбачено:

- оцінку якості активів та прийнятності забезпечення за кредитними операціями; перевірку оцінки вартості майна, розрахунок розміру регулятивного та основного капіталу, а також значень нормативів достатності капіталу (з урахуванням оцінки якості активів та прийнятності забезпечення за кредитними операціями, без урахування результатів перевірки оцінки вартості майна);

- екстраполяцію результатів оцінки показників першого етапу щодо якості кредитів на інші кредитні операції банку та додаткові заходи щодо перевірки вартості майна, проводиться відповідна корекція показників капіталу;

- стрес-тестування за базовим макроекономічним сценарієм, на основі якого визначаються прогностичні показники фінансової стійкості банку [32].

За підсумками результатів оцінки стійкості банків у 2023 р., яку пройшли 20 банківських установ, що акумулюють 90% чистих активів системи, Національний банк дійшов оптимістичного висновку про достатність капіталу більшості банків та високий запас міцності системи, що стало можливим завдяки високим прибуткам банківських установ [8].

Одним із ризиків для стійкості банківської системи у лютому 2022 р. була загроза масового відтоку депозитів внаслідок шоку повномасштабного

вторгнення рф. Однак завдяки оперативній реакції НБУ значного відтоку коштів із банківської системи вдалось уникнути. Так, скорочення депозитів фізичних осіб спостерігалось лише у перші місяці запровадження воєнного стану та становило близько 21 млн. грн. або 3,4% у березні порівняно з січнем 2022 р. У подальшому спостерігалась позитивна динаміка обсягів залучених коштів домашніх господарств – на 28% за підсумками 2022 р. та на 16% за 2023 р., а станом на квітень 2024 р. на рахунках населення було розміщено 1235,28 млрд. грн., що у 1,5 рази перевищило рівень 2021 р. у номінальному виразі [19]. Таку динаміку в умовах шоків воєнної економіки можна пояснити одночасною дією різних чинників, серед яких найвагомішими є зростання виплат на поточні рахунки військовослужбовців та скорочення споживчих витрат домашніх господарств [44, с. 7]. Стабілізація ситуації з депозитними вкладками відбулась і завдяки виваженій монетарній політиці Національного банку та уряду України.

З огляду на всі попередні кризи та їх наслідки для банківського сектору ми можемо дійти до висновку, що основними ознаками криз є панічні настрої клієнтів та неплатоспроможність банківських установ. У зв'язку з тим, що населення України пережило вже не одну економічну кризу за останні 20 років вибір форми і умов для заощаджень залежать від ступеню довіри до фінансових установ та цінних паперів, терміну депозиту та можливості дострокового їх зняття, рівня прибутковості інструментів фінансового ринку, наявності гарантії повернення вкладу.

В звіті Національного банку України «Основні показники діяльності банків України» відображено величини показників пасивів в розрізі їх джерел надходження, з яких можна дійти до висновку, що третина обсягів зобов'язань банківської системи складається з коштів фізичних осіб і становить 1151637 млн. грн., що робить вклади фізичних осіб вагомою частиною зобов'язань банків [19]. Показники зі звіту «Основні показники діяльності банків України» представлені в таблиці 3.1 «Пасиви банків України, млн. грн.» [19].

Таблиця 3.1

Пасиви банків України, млн. грн.

Назва показника	Станом на 01.09.2024
Пасиви	3 160 787
Капітал	382 014
Зобов'язання банків	2 778 773
Зобов'язання банків в іноземній валюті	965814
Строкові вклади (депозити) інших банків та кредити, що отримані від інших банків	4 902
Кошти суб'єктів господарювання	1 357 214
Кошти фізичних осіб (з ощадними (депозитними) сертифікатами)	1 151 637
Кошти небанківських фінансових установ	58 501

Неодноразові кризові явища спонукали населення до вибору форм заощаджень переважно у вигляді готівки, в т.ч. в іноземній валюті, та банківських депозитах. Найбільш простим та менш ризикованим джерелом формування прибуткових заощаджень для населення є депозити. Фізичні особи утримують значну частку коштів у готівці, що становить ресурс високоліквідних пасивів і може слугувати резервом для збільшення депозитних ресурсів банків.

З метою визначення факторів впливу на формування депозитів населенням України науковці намагались дослідити тенденції впливу макроекономічних показників на бажання вкладників фізичних осіб здійснювати заощадження, однак дійшли висновку, що серед макроекономічних факторів немає можливості виділити якийсь домінуючий, який би за різних економічних умов впливав би вирішальним чином на бажання населення до здійснення вкладення коштів на депозитні рахунки. При зміні економічної, політичної, безпекової ситуації в державі змінюються фактори, які впливають на прийняття рішень фізичними особами щодо депозитних заощаджень. Це говорить про те, що вибір того в якій формі накопичувати кошти більше залежить від психологічних факторів, а прийняття рішення кожного окремого вкладника базується на його суб'єктивній оцінці переваг тих чи інших видів активів наявних на ринку. У зв'язку із невпевненістю населення в своєму майбутньому воно орієнтується в основному

на короткостроковий період, тобто на 1-6 місячні депозити. Для заохочення населення на вклади із середньостроковими періодами необхідна сталість макроекономічних факторів щоб сформувались стабільні психологічні чинники для заощаджень. На даний час невміння оцінити надійність банку та страх депозитних ризиків формують недовіру населення до надійності банківської системи, а тому немає мотивації для здійснення довготермінових вкладів.

Отже, фінансова стійкість банківської системи залежить не тільки від економічних факторів впливу, а й від рівня довіри та очікувань всіх учасників економічних процесів. В зв'язку з тим, що у банківській сфері всі взаємодії ґрунтуються на взаємодовірі, до прикладу довіри банку до кредиторів та довіри вкладників до банку, то основним напрямком зусиль фінансових установ в кризові та пост кризові періоди має бути робота над не втратою та відновленням довіри діючих та потенційних клієнтів до банківської системи.

3.2. Напрямки підвищення ефективності фінансового моніторингу депозитних вкладів

Відповідно до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»: фінансовий моніторинг – сукупність заходів, що вживаються суб'єктами фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії, що включають проведення державного фінансового моніторингу та первинного фінансового моніторингу. Учасники фінансової операції – клієнт, контрагент, а також особи, які діють від їх імені або в їхніх інтересах, або особи, від імені або в інтересах яких діють клієнт, контрагент. Джерело коштів, пов'язаних з фінансовими операціями – відомості про походження коштів, що використовуються для здійснення фінансових операцій (коштів, що використовувалися для набуття права власності на активи, що є предметом фінансових операцій) за допомогою суб'єкта первинного

фінансового моніторингу, які дають розуміння про джерела їх походження, підстави володіння/розпорядження ними (прав на них) особою [30].

До складу суб'єктів державного фінансового моніторингу відноситься Національний банк України, одними із суб'єктів первинного фінансового моніторингу є банківські установи.

Будь-яка фізична чи юридична особа, яка має намір відкрити поточний чи депозитний рахунок в банку підлягатиме фінансовому моніторингу, одним з елементів якого є уточненню джерел походження коштів. Фінансова установа здійснюватиме перевірку законності фінансової операції з метою виявлення та запобігання відмивання доходів, що отримані незаконним шляхом, а також фінансуванню тероризму та розповсюдження зброї масового знищення і може першою виявити та не допустити проведення фінансової операції потенційним чи діючим клієнтом.

Клієнти які вперше звертаються до банку для відкриття депозитного рахунку будуть підлягати ідентифікації незалежно від суми вкладів, яку буде розміщувати шляхом заповнення стандартного опитувальника. Банк здійснить перевірку наданої клієнтом інформації в т.ч. на включення до реєстрів осіб, пов'язаних з терористичною діяльністю, або підсанкційних осіб, а також наявність зв'язків з країною, що здійснює збройну агресію проти України.

Окрім первинної ідентифікації існують випадки при яких банк вимагатиме підтвердження походження коштів: відкриття депозиту або декількох депозитів на загальну суму, яка підпадає під фінансовий моніторинг; незалежно від суми вкладу якщо клієнт, член його родини або пов'язані з нею є політично значущою особою; при виникненні підозри в отриманні клієнтом даних коштів незаконним шляхом.

З моменту початку дії Постанови Правління НБУ №60 від 23.03.2022 р. «Про особливості виконання окремих вимог законодавства у сфері фінансового моніторингу, валютного нагляду, нагляду з питань реалізації і моніторингу ефективності персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) протягом дії воєнного стану» банк зобов'язаний уточнити

джерело походження коштів, коли сума готівкових фінансових операцій становить понад 400 тис. грн. або ж еквівалент її у валюті. Запит здійснюватиметься і при меншій сумі, якщо будуть виявлені нетипові для фізичної особи фінансові операції, або операції, що не відповідають фінансовому стану, при врахуванні отриманої в процесі вивчення інформації про її фінансовий стан, операції по рахунку.

Постійні клієнти банку також підлягають фінансовому моніторингу в частині джерел походження коштів, якщо здійснять вклад на значно більшу суму або ж ще один депозит із перевищенням загальної суми по вкладах більше за 400 тис. грн. або еквіваленту в валюті, у зв'язку із виконанням норм законодавства у сфері фінансового моніторингу в період дії воєнного стану.

Для фізичних осіб документами які підтверджують джерела походження коштів для банків є: довідка про заробітну плату одержану як в Україні так і за кордоном; документи які є підтвердженням продажу чи здаванням в оренду житла, надання послуг чи реалізації продукції; документи, про набуття права на спадщину чи на виграш в лотерею; довідки з податкових органів про отримані доходи та сплачені з них податки; копія податкової декларації; копія декларації політично значущих осіб; інші довідки, квитанції, виписки, які підтверджують джерела походження цих коштів.

При ненаданні або ж наданні недостовірної інформації банком буде відмовлено у відкритті рахунку чи проведенні фінансової операції.

Закон Сполучених Штатів Америки «Про податкові вимоги до іноземних рахунків» (Foreign Account Tax Compliance Act, FATCA), який набрав чинності з 1 липня 2014 року, встановлює вимоги до іноземних фінансових організацій, в т.ч. стосовно укладення спеціальної угоди з Податковою службою Сполучених Штатів Америки (Internal Revenue Service, IRS), контролю рахунків, які відкриваються платниками податків США в українських банківських установах та інформування IRS про такі рахунки [34]. Діяльність FATCA орієнтована на боротьбу з ухиленням від сплати податків американських платників, які мають банківські рахунки в закордонних фінансових установах.

7 лютого 2017 року Україна та США підписали міжурядову угоду, спрямовану на покращення виконання податкових норм і впровадження положень закону FATCA. Ця угода була ратифікована в 2019 році, а з 2021 року здійснюється щорічне звітування про рахунки американських податкових резидентів. Відповідно до цієї угоди, усі фінансові установи України зобов'язані проводити ідентифікацію клієнтів (фізичних осіб, ФОП та юридичних осіб) та здійснювати передачу інформацію про їхні рахунки до IRS. За невиконання вимог закону FATCA з боку банку чи клієнта до них будуть застосовані санкції.

28 квітня 2023 року набув чинності Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо імплементації міжнародного стандарту автоматичного обміну інформацією про фінансові рахунки» № 2970 від 20.03.2023. З 1 липня 2023 року цей закон зобов'язав підзвітні фінансові установи України проводити належну перевірку фінансових рахунків для визначення їх підзвітності. Якщо рахунок визнано підзвітним, фінансова установа повинна включити інформацію про нього до звіту про підзвітні рахунки та надіслати його до ДПС.

У зв'язку з цим банки зобов'язані збирати та розкривати податкову інформацію про клієнтів-нерезидентів (фізичних осіб, ФОП, юридичних осіб та кінцевих бенефіціарних власників). Документ самостійної оцінки CRS надається клієнту для заповнення під час встановлення ділових відносин з банком, при актуалізації ідентифікаційних даних або за окремим запитом банку. Документ самостійної оцінки є дійсним безстроково, якщо умови, що стосуються наданої клієнтом інформації про статус податкового резидентства для цілей CRS, не змінюються. В разі ненадання клієнтом документів самостійної оцінки, не повідомлення банку про зміну статусу резидентства фінансова установа вправі припинити подальшу співпрацю з клієнтом та розірвати договірні відносини без понесення відповідальності за завдані йому збитки.

На нашу думку підвищити ефективність фінансового моніторингу депозитних вкладів та й взагалі фінансового моніторингу можливо завдяки використанню штучного інтелекту. Наразі низка ІТ-компаній працює над

розробкою SaaS-рішень, які зможуть аналізувати великі об'єми даних та спрощувати процес відстеження за допомогою штучного інтелекту.

Окрім того широко застосовувати автоматизацію фінансового моніторингу, що дозволить банкам оптимізувати свої процеси, швидко виявляти та реагувати на підозрілі операції, що не тільки зекономить час і кошти, а й забезпечить більш достовірне відстеження фінансових операцій.

Не менш важливим є ефективність підготовки висококваліфікованих кадрів у запобіганні ризикам, пов'язаним з невиконанням нормативних вимог щодо організації системи фінансового моніторингу для суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

3.3. Перспективи розвитку ринку депозитних вкладів в Україні та запровадження нових видів депозитних послуг

Розвиток ринку депозитних вкладів має пряму залежність від:

- безпекової ситуації в країні, бойових дій та їх наслідків;
- дій уряду країни, міністерства фінансів та їх вплив на макроекономічні показники;
- монетарної політики Національного банку України;
- рішень Фонду гарантування вкладів;
- рівня забезпечення фінансової стійкості банківських установ;
- політик банківських установ щодо залучення вкладів та кредитування;
- настроїв наявних та потенційних вкладників, рівень їх довіри до банківської системи;
- інших факторів.

Цей перелік далеко не вичерпний і існує ще безліч особистих факторів які впливають на прийняття рішень кожним окремим владником.

Основними завданнями, які стоять перед Національним банком України є створення оптимальних умов для виконання банками своїх функцій та обслуговування населення в умовах війни, таким чином, зменшуючи негативний

вплив військової агресії на банківську систему. Зокрема, зниження облікової ставки Національним банком з 25 % до 15 % є одним із ключових моментів, що вплинули на стабільність банківської системи протягом 2023 р. [9]. В 2024 році Національний банк України провів подальше пониження облікової ставки: з 15 березня 2024 р. – до 14,5 %, з 26 квітня 2024 р. – до 13,5 %, з 14 червня 2024 р. – до 13 % і зберіг такий рівень станом на 01.11.2024 року.

Позитивні наслідки такого кроку проявилися у стимулюванні економічного зростання через підвищення доступності кредитів для підприємств і громадян, сповільнення інфляції та поліпшення інфляційних очікувань, що, в свою чергу, сприяє збереженню привабливості гривневих інструментів для заощаджень [7, с. 24]. Ще один важливий фактор – це постійна валютна лібералізація, а саме пом'якшення валютних обмежень та повернення до гнучкого курсоутворення. Це, в свою чергу, посилює здатність Національного банку забезпечувати цінову й фінансову стабільність, а також економічне зростання у тривалій перспективі. Успіх цієї політики сприяє зниженню тиску на курс, а також уникненню нової емісії [7, с. 25].

Крім того, зважена і професійна політика регулятора була важливим чинником, яка дозволила зберегти фінансову стабільність у 2023 році. Національний банк був зрозумілий та передбачуваний, що дозволило уникнути панічних настроїв, які могли виникнути на тлі ментальних «гойдалок», що часто виникають під час війни і тих, що спостерігалися на початку повномасштабного вторгнення РФ [51]. Він регулярно проводив діалог з банками, бізнесами, громадянами та вивчав їх потреби, на основі яких приймав виважені рішення для можливості їх задоволення, що забезпечило фінансову стабільність в країні. Реалізація і запуск державної програми «Доступні кредити 5-7-9%» дав додатковий поштовх і підтримку бізнесу в країні, що в свою чергу впливає і на депозитний ринок.

Банки в Україні надають обмежений вибір депозитних послуг, у зв'язку з тим, що більшість з них пропонують стандартний пакет депозитних продуктів які відрізняються в основному відсотковою ставкою. Найпоширенішими видами

депозитних рахунків в банківських установах України є поточні депозити, стандартний строковий депозит, накопичувальний (ощадний), пенсійний та дитячий. Їх відмінність між собою полягає в різній процентній ставці, суми поповнення, термінів, можливості дострокового розірвання без втрати доходу та мінімальної суми внеску. АТ КБ «Приватбанк» розширив такий асортимент депозитним вкладом «Слава Героям» та пакетом послуг «Скарбничка» умови яких описані вище.

Одним з головних аргументів для вкладника коштів, крім розміру відсоткової ставки, є надійність банківської установи, відкритість інформації про неї, її політику, досягнення і невдачі, фінансові результати: все це можна вкласти в одне поняття – довіра до банку. Тому ми вважаємо, що більшості фінансових установ необхідно проводити політику відкритості, на своїх сайтах, окрім рекламних постів, більше зосереджуватись на відкриття інформації про фінансовий стан, стратегію та плани, щоб у потенційних вкладників менше місця було для сумнівів, а також працювати над вивченням потреб клієнтів та запитів ринку для створення депозитних продуктів які покриватимуть потребу відповідно до запитів і потреб клієнтів сьогодення.

Для тих банків у яких немає можливості збільшити відсоткову ставку по депозитах, однак є проблема в залученні додаткових ресурсів можемо запропонувати надавати знижки на супутні банківські послуги для більш комплексного обслуговування, наприклад: зниження вартості на страхування транспорту чи життя і здоров'я клієнта, зменшення ціни на випуск пластикової картки в банку чи абонплати за картковий рахунок, додаткові сервіси для категорії VIP-клієнтів, зниження відсоткової ставки по кредиту при значному вкладі на депозит. Проводити розробку депозитів в яких передбачена можливість дострокового зняття коштів із збереженням більшої частки доходу, можливість поповнення і зняття коштів до певних лімітів без втрати дохідності за депозитом.

Банківські установи шукають способи залучення коштів на вклади від потенційних вкладників які тримають їх «під матрацом». Такою категорією населення є значна кількість пенсіонерів, які під впливом історично складених

факторів та менталітету української нації збирають і тримають кошти на своє поховання роками, в результаті чого вони не тільки не зберігають свою вартість, а й втрачають свою купівельну спроможність через інфляційний вплив. Вважаємо, що необхідно розробляти такий вид депозитів, який би забезпечив даній категорії населення можливість збереження і навіть додаткового примноження таких коштів із забезпеченням можливості їх зняття особами, які будуть зазначені в договорі при настанні такої події на підставі надання визначених документів державного зразка протягом мінімального часу, а не як спадщини (через 6 місяців) на вклад.

Ми вважаємо, що одним із варіантів розширити асортимент депозитних вкладів є введення банківського вкладу в криптовалюті і весь супровід даного напрямку для клієнтів з метою просування продукту. Криптовалюта має набагато менший вплив інфляційних факторів і вищу прибутковість за рахунок: високого попиту на ліквідність; наявності у криптовалютних компаній ширшого арсеналу інструментів для отримання прибутків (маржинальна торгівля, спотова торгівля, торгівля опціонами, кредитування, ф'ючерси, платіжні сервіси, та ін.). Даний напрямок потребуватиме детального вивчення та законодавчої підтримки в т.ч. і вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», навчання персоналу фінансової установи та підвищення фінансової грамотності населення, можливо зміни інфраструктури та обладнання для надання послуги. Перспективність такого виду послуги очевидна і досяжна в найближчому майбутньому.

Використання частини депозитного ресурсу в банку як інвестиції в цінні папери іноземних фондових ринків, а саме у фондові індекси Dow-Jones, NASDAQ, S&P-500 та інші. Таке вкладення, при щорічному зростанні індексів на 10-12%, дасть можливість отримати хорошу дохідність в іноземній валюті. В свою чергу доходи нададуть можливість підвищити відсоткову ставку по валютних депозитах (наразі її розмір від 1% річних і менше) та, таким чином, підвищити попит з боку клієнтів на такі вклади та збільшення ресурсної бази

фінансової установи у валюті. Надходження валюти в банки сприятиме покриттю дефіциту та навіть надлишковості, що в свою чергу сприятиме додатковій стабілізації та навіть зниженню валютного курсу в державі.

Висновки до розділу 3

Економіка та банківський сектор України з початку XXI століття пережили не одну кризу і наразі ми долаємо вплив найпотужнішої, спричиненої повномасштабним вторгненням. Завдяки діям уряду та рішучій монетарній політиці регулятора вдалось забезпечити стабілізацію банківської системи країни та не допустити масового відтоку депозитних ресурсів.

З огляду на всі попередні кризи та їх наслідки для банківського сектору можемо дійти до висновку, що основними ознаками криз є панічні настрої клієнтів та неплатоспроможність банківських установ. За останні 20 років населення України пережило низку економічних криз, тому вибір форми заощаджень залежить від довіри до фінансових установ, умов депозитів та інструментів фінансового ринку, прибутковості та гарантії повернення коштів.

Третина обсягів зобов'язань банківської системи складається з грошей фізичних осіб і становить 1151637 млн. грн., що робить ці вклади вагомою частиною зобов'язань банків, а отже від їх настроїв та довіри в значній мірі залежить стабільність банківської системи. Неодноразові кризові явища спонукали населення заощаджувати переважно у готівковій формі, в т.ч. в іноземній валюті, та банківських депозитах.

Дослідження науковцями впливу макроекономічних показників на бажання фізичних осіб здійснювати заощадження показали, що неможливо виокремити один домінуючий фактор, який би впливав на відкриття депозитів у різних економічних умовах. Зміни в економічній, політичній та безпековій ситуації впливають на рішення щодо вкладів і дострокового зняття коштів. Вибір форми накопичення заощаджень значною мірою залежить від психологічних факторів, а рішення базується на суб'єктивній оцінці вкладників щодо переваг активів на

ринку. Через невпевненість у майбутньому, більшість орієнтується на короткострокові депозити (1-6 місяців).

Фінансовий моніторинг відіграє важливу роль у виявленні та запобіганні відмиванню незаконно отриманих доходів, а також фінансуванні тероризму та розповсюдженні зброї масового знищення. Підвищити ефективність фінансового моніторингу депозитних вкладів можливо за рахунок:

- використання штучного інтелекту шляхом розробки SaaS-рішень;
- широкого застосування автоматизації фінансового моніторингу;
- підготовки висококваліфікованих кадрів у сфері запобігання ризикам.

Перспективи розвитку ринку депозитних вкладів в Україні мають пряму залежність від: безпекової ситуації в країні, бойових дій та їх наслідків; дій уряду країни, міністерства фінансів та їх вплив на макроекономічні показники; монетарної політики Національного банку України; рішень Фонду гарантування вкладів; рівня забезпечення фінансової стійкості банківських установ; політик банківських установ щодо залучення вкладів та кредитування; настроїв наявних та потенційних вкладників, рівня їх довіри до банківської системи; та інших.

Фінансовим установам слід проводити політику відкритості, розміщуючи на своїх сайтах не лише рекламні матеріали, а й інформацію про фінансовий стан, стратегію та плани. Це допоможе знизити сумніви потенційних вкладників. Необхідно активно вивчати потреби клієнтів і ринкові запити, щоб розробляти депозитні продукти, які відповідають актуальним їх вимогам і очікуванням.

Нашими пропозиціями в залученні нових вкладників та розширенні асортименту депозитних вкладів є:

- за неможливості збільшення ставки по депозиту надавати знижки на супутні послуги банку для більш комплексного обслуговування, передбачення можливості дострокового зняття коштів із збереженням більшої частки доходу;
- розробка депозиту для пенсіонерів на ритуальні послуги;
- впровадження депозитів в криптовалюті із всіма інструментами;
- використання частини депозитного ресурсу як інвестиції у фондові індекси Dow-Jones, NASDAQ, S&P-500.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Дослідження теоретичних та прикладних аспектів депозитних вкладень як основного виду ресурсів комерційних банків та перспектив їх формування дозволило сформулювати ряд ключових висновків, а саме:

1. Досліджено сутність та класифікацію депозитних ресурсів. Визначено поняття депозитних ресурсів як сукупності залучених банком ресурсів у вигляді внесених на рахунки тимчасово вільних коштів фізичних та юридичних осіб, які забезпечують йому необхідні резерви відповідно до законодавства та надають поверх цих резервів основний обсяг для кредитування. Прокласифіковано їх за ознаками: економічною суттю, суб'єктами, секторами економіки, виду підприємства, терміном, вартістю, стабільністю, нарахуванням відсотків, місцем знаходження клієнта, видом відкритого рахунку, за чутливістю до зміни ставок, складністю управління, валютою, формою грошового обігу.

2. Визначили, що в Україні нормативно-правове регулювання депозитних операцій здійснюється: Конституцією України, Цивільним та Господарським кодексами України, Законом України «Про банки і банківську діяльність» із змінами і доповненнями, Законом України «Про фонд гарантування вкладів фізичних осіб», Законом України «Про платіжні послуги», Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» та низкою інших законодавчих актів описаних в роботі.

3. Визначено, що депозитна політика поєднує в собі стратегію і тактику дій банку під час її формування. Головним її завданням є підтримка достатнього рівня ліквідності, дохідності, ризику та конкурентних переваг. Нами висвітлено загальні та специфічні принципи депозитної політики і їх складові, обов'язковість їх суворого дотримання задля отримання прибутку від депозитів враховуючи реалії ринку, кон'юнктури, макроекономічні чинники. Визначено принципи формування банками політики щодо залучення тимчасово вільних коштів та

залежність ефективності функціонування та управління сучасного комерційного банку від якості виконання завдань його депозитної політики.

Національним банком України з перших днів повномасштабного вторгнення суворо дотримано політики із забезпечення цінової і фінансової стабільності шляхом валютних обмежень та різкого підвищення облікової ставки до 25%, а після стабілізації зкореговано ставку до 13%. Задіюються і такі інструменти як валютні інтервенції, операції з регулювання ліквідності вкладів, обов'язкові резерви, тощо. Політика Фонду гарантування вкладів та прийняте законодавче рішення щодо гарантій відшкодування вкладів не тільки зупинило відтік депозитів, а й розвернуло ринок в бік зростання, що простежується в показниках АТ КБ «ПриватБанк» висвітлених в роботі.

4. Депозитний ринок України переповнений різноманіттям пропозицій, однак є банки які постійно задають тренд в даному напрямку, розробляють цікаві сучасні продукти, діджиталізують можливості керування вкладами і одним із таких банків є державний банк – АТ КБ «ПриватБанк». Він пропонує вклади: «Стандарт», «Джуніор», «Слава Героям», «Приват-вклад», «Капітал» які можна відкрити онлайн через мобільний додаток «Мої вклади» або ж через додаток Приват24. Детально представлено умови його діючих вкладів та проведено порівняння з конкурентами за строковим вкладом терміном на 1 рік.

5. В результаті проведеного аналізу залучення депозитних вкладів в АТ КБ «ПриватБанк» підтверджено не тільки факт його лідируючих позицій на ринку депозитних послуг та залученні депозитних ресурсів, а й значне випередження конкурентів. Такий відрив свідчить про високу довіру клієнтів, вірну депозитну політику банку, але й покладає на нього величезну відповідальність за стабільність всієї банківської систему в якій він займає левову частку. АТ КБ «ПриватБанк» здійснив значний приріст портфелю депозитних вкладів фізичних осіб та збільшив середній розмір 1 вкладу.

Таких високих показників в залученні депозитних вкладів АТ КБ «ПриватБанк» досяг шляхом вірної політики банку в т.ч. депозитної, добре

розробленим депозитним продуктам із привабливими і актуальними умовами та високою довірою вкладників.

6. З огляду на всі попередні кризи та їх наслідки для банківського сектору можна дійти до висновку, що основними ознаками криз є панічні настрої клієнтів та неплатоспроможність банківських установ. Це пов'язано з тим, що третина обсягів зобов'язань банківської системи складається з грошей фізичних осіб і становить 1151637 млн. грн. і від їх настроїв та довіри залежить стабільність банківської системи. У зв'язку із невпевненістю населення в своєму майбутньому воно орієнтується в основному на короткостроковий період, тобто на 1-6 місячні депозити.

7. Підвищити ефективність фінансового моніторингу депозитних вкладів можливо за рахунок:

- використання штучного інтелекту шляхом розробки SaaS-рішень;
- широкого застосування автоматизації фінансового моніторингу;
- підготовки висококваліфікованих кадрів у сфері запобігання ризикам.

8. Перспективи розвитку ринку депозитних вкладів в Україні є, та мають пряму залежність від: безпекової ситуації, бойових дій та їх наслідків; дій уряду, міністерства фінансів та їх вплив на макроекономічні показники; монетарної політики регулятора; рішень Фонду гарантування вкладів; рівня забезпечення фінансової стійкості банківських установ; політик банківських установ щодо залучення вкладів та кредитування; настроїв наявних та потенційних вкладників, рівня їх довіри до банківської системи; та інших.

9. Пропозиціями в залученні нових вкладників, збільшення дохідності та розширенні асортименту депозитних вкладів є:

- надання знижок на супутні банківські послуги для більш комплексного обслуговування, як бонус до депозитного вкладу;
- розробка депозиту для пенсіонерів на ритуальні послуги;
- впровадження депозитів в криптовалюті із всіма інструментами;
- використання частини депозитного ресурсу як інвестиції у фондові індекси Dow-Jones, NASDAQ, S&P-500.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Банківська енциклопедія / Арбузов С. Г., Колобов Ю. В., Міщенко В. І., Науменкова С. В. Київ : Центр наукових досліджень Національного банку України : Знання, 2011. 504 с.
2. Банківські операції : підручник / Мороз А. М. та ін. 3-тє вид., перероб. і доп. Київ : КНЕУ, 2008. 608 с.
3. Васюренко О. В. Банківський менеджмент : навч. посіб. Київ : Академія, 2001. 320 с.
4. Васюренко О. В. Банківські операції : навч. посіб. Київ : Знання, 2000. 243 с.
5. Д'яконова І. І., Ашурбекова А. А. Теоретичні аспекти і класифікація депозитних ресурсів комерційних банків. Сталий розвиток економіки. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. № 1 (11). 2012. С. 286-289.
6. Єпіфанов А. О., Маслак Н. Г., Сало І. В. Операції комерційних банків : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2007. 523 с.
7. Заволока Ю. М., Трубнік Т. Є., Поплюйко Я. В. Ефективність інструментів монетарної політики НБУ в умовах макроекономічної нестабільності. Економічна наука. 2022. № 3. С. 22-28.
8. Звіт про фінансову стабільність. Грудень 2023 р. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/zvit-pro-finansovu-stabilnist-gruden-2023-roku> (дата звернення: 09.10.2024).
9. Зниження облікової ставки НБУ. Юридична клініка НЮУ імені Ярослава Мудрого. URL: <http://legalclinic.nlu.edu.ua/2020/04/25/znizhennya-oblikovoyi-stavki-natsionalnim-bankom-ukrayini/> (дата звернення: 09.10.2024).
10. Кириленко В. М. Аналіз депозитної бази банку. Банківська справа. 2012. № 5. С. 31-38.
11. Макроекономічний та монетарний огляд, жовтень 2024 року. Національний банк України.

URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/makroekonomichniy-ta-monetarniy-oglyad-jovten-2024-roku> (дата звернення: 04.11.2024).

12. Міщенко В. І., Слав'янська Н. Г. Банківські операції : підручник. Київ : Знання, 2006. 727 с.

13. Мулик Т. О. Аналіз депозитних операцій банків: стан, проблеми та шляхи вдосконалення. Modern Economics. Миколаїв. 2021. №28. С. 75-84

14. Облікова ставка Національного банку. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/monetary/archive-rish> (дата звернення: 28.10.2024).

15. Огляд банківського сектору, лютий 2022 року. Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Banking_Sector_Review_2022-02.pdf?v=9 (дата звернення: 02.10.2024).

16. Огляд банківського сектору, лютий 2023 року. Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Banking_Sector_Review_2023-02.pdf?v=9 (дата звернення: 02.10.2024).

17. Огляд банківського сектору, лютий 2024 року. Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Banking_Sector_Review_2024-02.pdf?v=9 (дата звернення: 02.10.2024).

18. Операції комерційних банків : навч. посіб. Котовська Р. Р., та ін. ; під заг. ред. канд. екон. Наук Коцовської Р. Р.. 2-ге вид., доп. Львів : ЛБІ НБУ, 2001. 516 с.

19. Основні показники діяльності банків України. Наглядова статистика. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (дата звернення: 26.10.2024).

20. Офіційний веб-сайт АТ «Ощадбанк». URL: <https://www.oschadbank.ua/> (дата звернення: 05.11.2024).

21. Офіційний сайт АТ КБ «ПриватБанк». URL: <https://privatbank.ua/depozit> (дата звернення: 05.11.2024).

22. Примостка Л., Шевалдіна В. Заощадження населення України: формування та залучення в банки : монографія. Київ : КНЕУ, 2018. 234 с.

23. Педченко Н. С. Інструменти монетарної політики Національного банку України та їх застосування. Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. 2018. Т. 21, Вип. 10. С. 21-26.

24. Підсумки роботи українських банків за 10 місяців воєнного року: громадяни та бізнес залишають гроші на депозитах, але кредити повертають дедалі гірше. Mind.Ua. URL: <https://mind.ua/publications/20250017-pidsumki-roboti-ukrayinskih-bankiv-za-10-misyaciv-voennogo-roku-gromadyani-ta-biznes-zalishayut-groshi> (дата звернення: 23.09.2024).

25. Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій та операцій з ощадними сертифікатами банку : положення затверджене Постановою Правління НБУ №516 від 03.12.2003. Сайт ВРУ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1256-03#Text> (дата звернення: 21.10.2024).

26. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 № 2121-III Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2001. № 5-6. С. 30. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> (дата звернення: 21.10.2024).

27. Про внесення змін до деяких законів України у зв'язку з ратифікацією Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки для поліпшення виконання податкових правил й застосування положень Закону США «Про податкові вимоги до іноземних рахунків» (FATCA)» Закон України від 12.05.2022 № 2259-IX.

28. Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення стабільності системи гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 01.04.2022 № 2180-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2180-20#Text> (дата звернення: 02.10.2024).

29. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов повернення строкових депозитів. Закон України від 14.05.2015 № 424-VIII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 30, ст.270 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/424-19> (дата звернення: 02.10.2024).

30. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню

розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 06.12.2019 № 361-IX Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2020, № 25, ст.171 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text> (дата звернення: 28.10.2024).

31. Про затвердження Інструкції про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків: положення затверджене Постановою Правління НБУ №162 від 29.07.2022. Сайт ВРУ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0162500-22#Text> (дата звернення: 21.10.2024).

32. Про затвердження Правил здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України в 2023 році. Постанова Правління НБУ № 56 від 25.04.23. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0056500-23#n16> (дата звернення: 9.10.2024).

33. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV : станом на 08 жовтня 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text> (дата звернення: 21.10.2024).

34. Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки для поліпшення виконання податкових правил й застосування положень Закону США "Про податкові вимоги до іноземних рахунків" (FATCA). Закон України від 29.10.2019 № 229-IX Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2019, № 50, ст. 360.

35. Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану : Постанова Національного банку України від 24.02.2022 № 18 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0018500-22#Text> (дата звернення: 05.11.2024).

36. Про розмір облікової ставки : Рішення Правління Національного банку України від 02 червня 2022 року № 262-рш URL: <https://ips.ligazakon.net/document/PB22132/>

37. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб : Закон України від 02.10.2012 № 5411-VI Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2012. № 50. ст.564.

38. Річний звіт АТ КБ “ПриватБанк” за 2021 рік. URL: https://static.privatbank.ua/files/doc2_09092022.pdf?_gl=1*1orvzwd*_gcl_au*NDc4ODY0MzI3LjE3MjkxNzI5MTk.*_ga*MjM4NDYxMDQxLjE3MjkxNzI5MTk.*_ga_C7N2L9Ycq9*MTczMDgxNTM1OS4xMi4xLjE3MzA4MTUzOTMuMjYuMC4w (дата звернення: 02.10.2024).

39. Річний звіт АТ КБ “ПриватБанк” за 2022 рік. URL: https://static.privatbank.ua/files/dod1_01052023_2022.pdf?_gl=1*1q9kwnp*_gcl_au*NDc4ODY0MzI3LjE3MjkxNzI5MTk.*_ga*MjM4NDYxMDQxLjE3MjkxNzI5MTk.*_ga_C7N2L9Ycq9*MTczMDgxNTM1OS4xMi4xLjE3MzA4MTUzNTkuNTcuMC4w (дата звернення: 02.10.2024).

40. Річний звіт АТ КБ “ПриватБанк” за 2023 рік. URL: https://static.privatbank.ua/files/Richnyy_zvit_za_2023.pdf?_gl=1*a18gv*_gcl_au*NDc4ODY0MzI3LjE3MjkxNzI5MTk.*_ga*MjM4NDYxMDQxLjE3MjkxNzI5MTk.*_ga_C7N2L9Ycq9*MTczMDgxNTM1OS4xMi4xLjE3MzA4MTUzNTkuNTkuNTcuMC4w (дата звернення: 02.10.2024).

41. Розподіл вкладів фізичних осіб та сума можливого відшкодування Фондом гарантування вкладів фізичних осіб (у розрізі банків). Наглядова статистика. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (дата звернення: 26.10.2024).

42. Руда О. Л. «Депозитна політика банку та механізм її реалізації». Журнал Економіка та держава 2018. №11. С. 81-84.

43. Системно важливі банки. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/supervision/about/sib> (дата звернення: 28.10.2024).

44. Соколовська І. П. Ефективність інструментів монетарної політики в умовах воєнної економіки. Ефективна економіка. 2024. № 5. URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.5.72> (дата звернення: 09.10.2024).

45. Тисячна Ю. С. Формування депозитної стратегії банку з урахуванням стадії розвитку депозитних продуктів. Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія і практика: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Дніпро. 2021. С. 60-64.

46. Фінансові результати ПриватБанку. Мінфін. URL: <https://minfin.com.ua/ua/company/privatbank/rating/?date=2024-07-01> (дата звернення: 09.10.2024).

47. Фролов С. М. Банківська справа і основи митного регулювання в Україні: теорія та практика : навч. Посібник. Київ : Університетська книга, 2004. 368 с.

48. Хромушина Л. А. Депозитна політика комерційних банків та її реалізація на регіональному рівні. Економіка та суспільство. 2018. Випуск № 15. С. 775-779

49. Чернишова Л. І., Мунтян К. П. Управління розвитком депозитних ресурсів банку для зміцнення його кредитного потенціалу. Економіка. Фінанси. Право. 2020. № 12. С. 20-25.

50. Шевченко Р. І. Банківські операції : навч.-метод. посібник. Київ : КНЕУ, 2000. 160 с.

51. Як банки переживають другий рік великої війни. Економічна правда. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2024/01/22/708991/> (дата звернення: 09.10.2024).

ДОДАТКИ

Річний звіт АТ КБ “ПриватБанк” за 2021 рік

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК “ПРИВАТБАНК”**12 Інші нефінансові активи**

<i>У мільйонах українських гривень</i>	31 грудня 2021 р.	31 грудня 2020 р.
Дебіторська заборгованість від конвертації зобов'язань в акціонерний капітал	8 881	8 881
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя	615	1 228
Запаси	389	513
Дорогоцінні метали	123	76
Передоплати за послуги	78	42
Передплачені податки, крім податку на прибуток	65	35
Інші	365	277
Мінус: резерв на зменшення корисності інших активів	(803)	(924)
Всього інших нефінансових активів	9 713	10 128

Дебіторську заборгованість, що виникла за конвертованими зобов'язаннями у капітал у сумі 8 881 мільйон гривень (31 грудня 2020: 8 881 мільйонів гривень) було відображено в результаті проведення конвертації рахунків клієнтів в капітал в процесі націоналізації Банку у 2016 році. Керівництво Банку розраховує повністю повернути цю суму, за вирахуванням резервів.

13 Кошти клієнтів

<i>У мільйонах українських гривень</i>	31 грудня 2021 р.	31 грудня 2020 р.
Фізичні особи		
- Строкові депозити	88 128	102 374
- Поточні рахунки/рахунки до запитання	141 222	125 330
Юридичні особи		
- Строкові депозити	12 487	14 813
- Поточні/розрахункові рахунки	83 224	69 935
Державні організації		
- Поточні/розрахункові рахунки	242	256
Всього коштів клієнтів	325 303	312 708

Станом на 31 грудня 2021 року до строкових депозитів юридичних та фізичних осіб включено 7 845 мільйонів гривень та 109 мільйонів гривень, відповідно (31 грудня 2020 року: 8 136 мільйонів гривень та 113 мільйонів гривень), та до поточних рахунків юридичних та фізичних осіб включено 237 мільйонів гривень та 34 мільйонів гривень, відповідно (31 грудня 2020 року: 252 мільйонів гривень та 36 мільйонів гривень) коштів клієнтів Кіпрської філії Банку, які були предметом конвертації зобов'язань в капітал при націоналізації в 2016 році (Примітка 26). Вказані кошти не було перераховано філією Банку через заборону Центрального банку Кіпру на проведення філією міжбанківських розрахунків з Банком та через судові позови відкриті щодо цих коштів. Станом на 31 грудня 2021 року керівництво Банку не завершило аналіз чи задовольняються критерії припинення визнання щодо коштів клієнтів, що підлягали конвертації в капітал.

Повернення вкладників банківського строкового вкладу на його вимогу до спливу строку або до настання інших обставин, визначених договором, можливе виключно у випадках, якщо це передбачено умовами договору банківського строкового вкладу.

Річний звіт АТ КБ “ПриватБанк” за 2022 рік

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК “ПРИВАТБАНК”

14 Кошти клієнтів

У мільйонах українських гривень	31 грудня 2022 р.	31 грудня 2021 р.
Фізичні особи		
- Строкові депозити	88 584	88 128
- Поточні рахунки/рахунки до запитання	251 748	141 222
Юридичні особи		
- Строкові депозити	14 209	12 487
- Поточні/розрахункові рахунки	116 822	83 224
Державні організації		
- Поточні/розрахункові рахунки	607	242
Всього коштів клієнтів	471 970	325 303

Станом на 31 грудня 2022 року до строкових депозитів юридичних та фізичних осіб включено 10 530 мільйонів гривень та 146 мільйонів гривень, відповідно (на 31 грудня 2021 року: 7 845 мільйонів гривень та 109 мільйонів гривень), та до поточних рахунків юридичних та фізичних осіб включено 293 мільйонів гривень та 46 мільйонів гривень, відповідно (на 31 грудня 2021 року: 237 мільйонів гривень та 34 мільйонів гривень) коштів клієнтів Кіпрської філії Банку, які були предметом конвертації зобов'язань в капітал при націоналізації в 2016 році (Примітка 30). У 2022 році Банк визнав збитки від переоцінки іноземної валюти за цими коштами клієнтів у сумі 2 790 мільйонів гривень за 2022 рік (2021 рік: прибутки від переоцінки іноземної валюти у сумі 312 мільйонів гривень). Вказані кошти не було перераховано філією Банку через заборону Центрального банку Кіпру на проведення філією міжбанківських розрахунків з Банком та через судові позови відкриті щодо цих коштів. Станом на 31 грудня 2022 року керівництво Банку не завершило аналіз чи задовольняються критерії припинення визнання щодо коштів клієнтів, що підлягали конвертації в капітал.

Повернення вкладникові банківського строкового вкладу на його вимогу до спливу строку або до настання інших обставин, визначених договором, можливе як у випадках, якщо це передбачено умовами договору банківського строкового вкладу так і у відповідності до діючого законодавства.

Розподіл коштів клієнтів за галузями економіки наведено нижче:

У мільйонах українських гривень	31 грудня 2022 р.		31 грудня 2021 р.	
	Сума	%	Сума	%
Фізичні особи	340 332	72	229 350	71
Сфера послуг	50 867	11	39 337	12
Виробництво	33 196	7	22 831	7
Торівля	30 461	7	22 219	7
Сільське господарство	5 685	1	4 583	1
Транспорт та зв'язок	5 162	1	3 218	1
Машинобудування	1 663	-	1 626	-
Підприємства державної власності	607	-	242	-
Інше	3 997	1	1 897	1
Всього коштів клієнтів	471 970	100	325 303	100

Станом на 31 грудня 2022 року до складу коштів клієнтів входять депозити у сумі 1 132 мільйона гривень (на 31 грудня 2021 року: 1 302 мільйонів гривень), які являють собою забезпечення виданих Банком кредитів та авансів клієнтам у сумі 1 132 мільйона гривень (на 31 грудня 2021 року: 1 302 мільйонів гривень).

Інформацію про справедливую вартість кожного класу коштів клієнтів подано у Примітці 31. Аналіз коштів клієнтів за географічним принципом, строками погашення та процентними ставками поданий у Примітці 27. Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена в Примітці 33.

Річний звіт АТ КБ “ПриватБанк” за 2023 рік

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК “ПРИВАТБАНК”

14 Кошти клієнтів

У мільйонах українських гривень	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
Фізичні особи		
- Строкові депозити	76 075	88 584
- Поточні рахунки/рахунки до запитання	320 437	251 748
Юридичні особи		
- Строкові депозити	12 677	14 209
- Поточні/розрахункові рахунки	145 493	116 822
Державні організації		
- Поточні/розрахункові рахунки	843	607
Всього коштів клієнтів	555 525	471 870

Станом на 31 грудня 2023 року до строкових депозитів юридичних та фізичних осіб включено 10 941 мільйон гривень та 152 мільйони гривень, відповідно (на 31 грудня 2022 року: 10 530 мільйонів гривень та 146 мільйонів гривень), та до поточних рахунків юридичних та фізичних осіб включено 309 мільйонів гривень та 48 мільйонів гривень, відповідно (на 31 грудня 2022 року: 293 мільйони гривень та 46 мільйонів гривень) коштів клієнтів Кіпрської філії Банку, які були предметом конвертації зобов'язань в капітал при націоналізації в 2016 році (Примітка 30). У 2023 році Банк визнав збитки від переоцінки іноземної валюти за цими коштами клієнтів у сумі 435 мільйонів гривень (2022 рік: збитки від переоцінки іноземної валюти у сумі 2 790 мільйонів гривень). Вказані кошти не було перераховано філією Банку через заборону Центрального банку Кіпру на проведення філією міжбанківських розрахунків з Банком та через судові позови відкриті щодо цих коштів. Станом на 31 грудня 2023 року керівництво Банку не завершило аналіз чи задовольняються критерії припинення визнання щодо коштів клієнтів, що підлягали конвертації в капітал.

Повернення вкладникової банківського строкового вкладу на його вимогу до спливу строку або до настання інших обставин, визначених договором, можливе як у випадках, якщо це передбачено умовами договору банківського строкового вкладу так і у відповідності до діючого законодавства.

Розподіл коштів клієнтів за галузями економіки наведено нижче:

У мільйонах українських гривень	31 грудня 2023 р.		31 грудня 2022 р.	
	Сума	%	Сума	%
Фізичні особи	396 512	72	340 332	72
Сфера послуг	56 100	10	50 867	11
Торгівля	41 792	8	30 461	7
Виробництво	41 457	7	33 196	7
Транспорт та зв'язок	5 933	1	5 162	1
Сільське господарство	5 484	1	5 685	1
Машинобудування	2 769	-	1 663	-
Підприємства державної власності	843	-	607	-
Інше	4 635	1	3 997	1
Всього коштів клієнтів	555 525	100	471 870	100

Станом на 31 грудня 2023 року до складу коштів клієнтів входять депозити у сумі 814 мільйони гривень (на 31 грудня 2022 року: 1 132 мільйони гривень), які являють собою забезпечення виданих Банком кредитів та авансів клієнтам у сумі 814 мільйони гривень (на 31 грудня 2022 року: 1 132 мільйони гривень).

Інформацію про справедливую вартість кожного класу коштів клієнтів подано у Примітці 31. Аналіз коштів клієнтів за географічним принципом, строками погашення та процентними ставками поданий у Примітці 27. Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена в Примітці 33.

Додаток Б1

Фінансова звітність АТ КБ "ПриватБанк" за 2021 рік

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2021 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2021	31 грудня 2020 (як рекламифіковано)	31 грудня 2019 (як рекламифіковано)
АКТИВИ				
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	52 835	49 911	45 894
Кредити та аванси банкам	7	26 243	25 059	27 118
Кредити та аванси клієнтам	8	68 218	55 021	59 544
Інвестиційні цінні папери в т.ч.:		222 277	221 661	152 157
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	93 096	100 750	84 680
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	129 074	119 196	66 602
- за амортизованою собівартістю	9	107	1 715	875
Поточні податкові активи	21	9 978	6 660	2 257
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства		30	30	155
Інвестиційна нерухомість		1 989	2 933	3 379
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	10	1 288	953	648
Основні засоби	10	6 074	6 689	5 832
Інші фінансові активи	11	2 644	3 448	2 210
Інші нефінансові активи	12	9 713	10 128	10 529
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам		7	32	-
Загальна сума активів		401 296	382 525	309 723
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Інші залучені кошти		-	-	7 721
Кошти банків		3	2	201
Кошти клієнтів	13	325 303	312 708	240 621
Відстрочені податкові зобов'язання	21	159	146	121
Інші фінансові зобов'язання	14	3 770	4 059	2 639
Забезпечення у т.ч.:	15	3 651	10 687	2 363
- резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії		373	329	290
- інше забезпечення		3 278	10 358	2 073
Інші нефінансові зобов'язання	15	1 795	2 098	1 528
Загальна сума зобов'язань		334 681	329 700	255 194
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ				
Статутний капітал	16	206 060	206 060	206 060
Емісійний дохід	16	23	23	23
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174	12 174
Інші резерви	9, 10	(4 091)	(2 248)	(660)
Резерви та інші фонди банку	16	9 696	8 481	6 850
Накопичений дефіцит		(157 247)	(171 665)	(169 918)
Загальна сума власного капіталу		66 615	52 825	54 529
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		401 296	382 525	309 723

Затверджено до випуску та підписано 26 липня 2022 року.

Г. Бонч
Голова Правління

Г. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Фінансова звітність АТ КБ “ПриватБанк” за 2022 рік

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК “ПРИВАТБАНК”
Окремий звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2022 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2022	31 грудня 2021
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	96 380	52 835
Кредити та аванси банкам	7	103 837	26 243
Кредити та аванси клієнтам	8	68 084	68 218
Інвестиційні цінні папери в т.ч.:		239 752	222 277
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	95 716	93 096
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	143 920	129 074
- за амортизованою собівартістю	9	116	107
Поточні податкові активи	25	9 079	9 978
Відстрочені податкові активи	25	1 100	-
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства		30	30
Інвестиційна нерухомість	10	2 155	1 989
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	11	1 389	1 288
Основні засоби	11	5 228	6 074
Інші фінансові активи	12	4 309	2 644
Інші нефінансові активи	13	9 189	9 713
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам		64	7
Загальна сума активів		540 596	401 296
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків		-	3
Кошти клієнтів	14	471 970	325 303
Інші залучені кошти	15	128	-
Відстрочені податкові зобов'язання	25	-	159
Інші фінансові зобов'язання	16	2 634	3 770
Забезпечення у т.ч.:	17	5 804	3 651
- резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії		1 280	373
- інше забезпечення		4 524	3 278
Інші нефінансові зобов'язання	18	2 271	1 795
Загальна сума зобов'язань		482 807	334 681
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	19	206 060	206 060
Емісійний дохід	19	23	23
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Інші резерви	9, 11	(15 168)	(4 091)
Резерви та інші фонди банку	19	11 449	9 695
Накопичений дефіцит		(156 749)	(157 247)
Загальна сума власного капіталу		57 789	66 615
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		540 596	401 296

Затверджено до випуску та підписано 18 квітня 2023 року.

Г. Бьош
Голова Правління

Г. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Додаток БЗ

Фінансова звітність АТ КБ “ПриватБанк” за 2023 рік

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2023 року

	Прим.	31 грудня 2023	31 грудня 2022 (як перераховано)
<i>У мільйонах українських гривень</i>			
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	152 282	94 191
Кредити та аванси банкам	7	134 237	103 837
Кредити та аванси клієнтам	8	92 019	68 084
Інвестиційні цінні папери в т.ч.:		271 847	239 752
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	100 376	95 716
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	171 471	143 920
- за амортизованою собівартістю	9	-	116
Поточні податкові активи	25	4	9 079
Інвестиційна нерухомість	10	2 340	2 155
Основні засоби	11	5 127	5 228
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	11	1 563	1 389
Відстрочені податкові активи	25	1 952	1 100
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства		30	30
Інші фінансові активи	12	9 493	6 498
Інші нефінансові активи	13	9 094	9 189
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам		20	64
Загальна сума активів		680 008	540 596
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти клієнтів	14	555 525	471 970
Інші залучені кошти	15	2 630	128
Поточні податкові зобов'язання	25	25 790	-
Інші фінансові зобов'язання	16	3 038	2 634
Забезпечення у т.ч.:	17	5 438	5 804
- резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії		1 111	1 280
- інше забезпечення		4 327	4 524
Інші нефінансові зобов'язання	18	2 741	2 271
Загальна сума зобов'язань		595 162	482 807
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	19	206 060	206 060
Емісійний дохід		23	23
Інші резерви	9, 11	(1 741)	(15 168)
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Резерви та інші фонди банку	19	12 959	11 449
Накопичений дефіцит		(144 629)	(156 749)
Загальна сума власного капіталу		84 846	57 789
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		680 008	540 596

Затверджено до випуску та підписано 15 березня 2024 року.

Г.Бьош
Голова Правління

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер